

Západočeská univerzita v Plzni
Fakulta filozofická

Diplomová práce

2023

Bc. Adéla Talianová

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Diplomová práce

Jak měřit úspěšnost sportovní diplomacie?

Bc. Adéla Talianová

Plzeň 2023

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Studijní program Mezinárodní vztahy

Diplomová práce

Jak měřit úspěšnost sportovní diplomacie?

Bc. Adéla Talianová

Vedoucí práce:

PhDr. Jiří Zákavský Ph.D.

Katedra politologie a mezinárodních vztahů

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Oponent:

Plzeň 2023

Prohlašuji, že jsem práci zpracoval(a) samostatně a použil(a) jen uvedeníh pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2023

.....

Poděkování

Ráda bych poděkovala panu PhDr. Jiřímu Zákravskému Ph.D. za odborné vedení mé diplomové práce, za všechny cenné rady, vstřícnost, ochotu a především čas, který mi po celou dobu psaní práce věnoval.

Obsah

Úvod	7
1. Teoretické vymezení sportovní diplomacie	10
1.1. Sportovní diplomacie	10
1.1.1. <i>Soft power</i> a sportovní diplomacie	15
1.1.2. Veřejná sportovní diplomacie	16
1.1.3. Nástroje a strategie sportovní diplomacie	17
1) Organizace mezinárodních sportovních akcí	18
2) Nation branding	19
3) Média a technologie	20
4) Sportovci	20
5) Lobbying	21
2. Úspěšná a neúspěšná sportovní diplomacie	23
3. Měření úspěšnosti sportovní diplomacie	25
3.1. Jak měřit úspěšnost sportovní diplomacie	27
3.1.1. První kategorie	30
3.1.2. Druhá kategorie	47
3.1.3. Třetí kategorie	56
Závěr	64
Seznam literatury	66
Resumé	70
Přílohy	71
1. Kategorie článků	71
2. Kategorie článků	78
3. Kategorie článků	81

Úvod

Sportovní diplomacie je relativně nově zkoumaný koncept, který není jasně a jednotně definován. Většina publikací vychází z teoretického rámce měkké moci neboli *soft power*, který stanovil ve svých knihách Joseph Nye (1990, 2004). Předkládaná diplomová práce si klade za cíl blíže představit problematiku spojenou s měřením úspěšnosti sportovní diplomacie. Se sportovní diplomacií se velmi úzce pojí další teoretické koncepty, kterými jsou tedy měkká moc a veřejná diplomacie, které budou také krátce představeny v první části této diplomové práce. Následovat bude představení nástrojů sportovní diplomacie ve spojitosti s možnostmi měření sportovní diplomacie pomocí těchto nástrojů s čímž bude spojeno uvedení několika příkladů úspěšného a neúspěšného užití sportovní diplomacie státy. Na základě představení příkladů úspěšné a neúspěšné sportovní diplomacie vyvstává otázka jak moc, a na základě jakých kritérií bylo stanoveno, že byla sportovní diplomacie úspěšná či nikoliv. Na tuto otázku se pokusí odpovědět další část diplomové práce věnovaná představení možností měření úspěšnosti sportovní diplomacie dle Jiřího Zákavského (2020), který ve svém díle právě na toto poukazuje. Odkazuje zde na chybějící literaturu zabývající se obecným měřením úspěšnosti sportovní diplomacie. Na tuto kapitolu bude navazovat představení série odborných článků pojednávajících o sportovní diplomacii a v těchto již existujících textech bude zkoumáno, zda se již v některých vyskytují úvahy či možné způsoby měření úspěšnosti sportovní diplomacie.

Diplomová práce je členěna na dvě hlavní části. V první části budou představena teoretická východiska sportovní diplomacie, která spadá pod širší koncept měkké moci, jak jej vymezil Joseph Nye (1990, 2004). Sportovní diplomacie je totiž jedním z nástrojů, jak může stát posilovat svoji měkkou moc a

pozici ve světovém systému. Následovat bude podkapitola jež představí koncept veřejné diplomacie, jehož součástí je dle Stuarda Murrayho (2014, 2017, 2018) právě sportovní diplomacie.

Druhou část diplomové práce tvoří především představení problematiky úspěšnosti a neúspěšnosti sportovní diplomacie i s konkrétními příklady a vysvětlení problematiky, která se vztahuje právě k měření úspěšnosti či neúspěšnosti sportovní diplomacie. Měření úspěšnosti sportovní diplomacie konkrétního aktéra je způsob, jak poskytnout komplexnější pochopení dopadu a účinnosti iniciativ v oblasti sportovní diplomacie a jedná se o relativně složitý a mnohostranný proces. Tato druhá část diplomové práce s titulem „Jak měřit úspěšnost sportovní diplomacie“ bude obsahovat představení vybraných článků a textů indexovaných v databázi *Web of Science* (www.webofscience.com), které se zabývají problematikou sportovní diplomacie a jejím možným měřením úspěšnosti. Ty budou analyzovány a následně rozděleny, dle toho, zda se v nich vyskytuje tato problematika či nikoliv.

Publikací zabývajících se tématem sportovní diplomacie nebylo v minulosti mnoho z hlediska relativní novosti tohoto konceptu, ale i v nich se můžeme setkat s úvahami o úspěšnosti či neúspěšnosti sportovní diplomacie a jak měřit úspěšnost sportovní diplomacie. Základní literaturu této práce tvoří publikace s titulem *Sports Diplomacy: Origins, Theory and Practice* od Stuarda Murrayho z roku 2018, která sportovní diplomacii řadí pod širší koncept veřejné diplomacie. Následně se tato práce opírá o publikace Jiřího Záknavského (2016, 2020), který se tématem sportovní diplomacie dlouhodobě zabývá ve svých publikacích a jsou v nich obsaženy úvahy a způsoby, jak se dá úspěšnost sportovní diplomacie měřit. Dále již výše zmiňovaná publikace Josepha Nye (1990, 2004) o konceptu *soft power*.

Jak již bylo uvedeno v úvodu této práce, druhá část se bude věnovat analýze vybraného počtu akademických článků vyhledaných v rámci databáze *Web of Science*, které se zabývají pojetím sportovní diplomacie. *Web of Science*[™] je celosvětově jednou z nejdůvěryhodnějších vydavatelských nezávislých databází pro sběr dat, analýzu článků a jejich citací. Tudiž články a texty uváděné na *Web of Science* patří k nadmíru prestižním, čímž dochází k jejich následným referencím a citacím a informace a data v nich obsažená se lépe šíří (Clarivate 2023). Z tohoto důvodu byl portál *Web of Science* vybrán pro získání informací o tom, zda se ve zde indexovaných textech již vyskytuje problematika měření úspěšnosti sportovní diplomacie. Důležitou otázkou je, jakým způsobem budou tyto články vybrány? Zkoumané články budou na základě obsahu klíčových slov "sport diplomacy" OR "sports diplomacy" ve všech oblastech (All Fields) vyhledány pomocí *Web of Science Core Collection*. Následně v těchto článcích bude vyhledáváno, zda se v těchto akademických textech vyskytuje problematika měření úspěšnosti sportovní diplomacie, případně jakými způsoby je toho dosahováno. Analyzované texty budou uvedeny v příloze této diplomové práce. Článků na portálu *Web of Science* obsahujících tato klíčová slova bylo sto třicet sedm k datu 30. března 2023, které bylo využito v původní verzi diplomové práce, a k datu 12. července již sto čtyřicet šest. Z tohoto důvodu je časové rozmezí, ve kterém byly články a texty shromážděny velice důležité z důvodu kontinuálního rozšiřování databáze o stále nové a nové texty. Z tohoto celkového počtu sto čtyřiceti šesti článků bylo zkoumáno devadesát tři, které byly pomocí WoS seřazeny dle počtu citací od článku s nejvyšším počtem citací po nejnižší. Tento způsob seřazení byl vybrán na základě průzkumu všech možností řazení, které portál WoS nabízí. WoS nabízí řazení článků dle relevance, dle data vydání, dle názvu textu či jména autora a dle počtu citací.

Toto řazení obsahuje texty staršího i novějšího data vydání, z čehož vyplývá relevance tohoto průzkumu. První vyhledaný článek má uvedeno sedmdesát tři citací a poslední devadesátý třetí článek byl citován pouze jednou. Zkoumané články budou rozděleny do tří kategorií dle toho, zda se v nich vyskytuje problematika měření úspěšnosti sportovní diplomacie jako takové či se v těchto článcích hovoří pouze obecně o úspěšnosti sportovní diplomacie například ve spojitosti s konkrétním státem nebo se v nich vůbec nevyskytuje. Články budou řazeny chronologicky za sebou tak jak jsou uvedeny v databázi *Web of Science*.

1. Teoretické vymezení sportovní diplomacie

1.1. Sportovní diplomacie

Sportovní diplomacie je specifickým druhem diplomacie a označuje využití sportu jako prostředku k posílení porozumění, budování vztahů a minimalizaci třecích ploch mezi státy. Zahrnuje využití síly a popularity sportu k překonání politických a kulturních bariér a k vytvoření platformy pro dialog a spolupráci (Murray, 2018: 3). Jedním z hlavních cílů sportovní diplomacie je zlepšení diplomatických vztahů mezi zeměmi. Významným dílem v oblasti sportovní diplomacie je kniha Stuarta Murrayho *„Sports Diplomacy: Origins, Theory and Practice“*, který uvádí čtyři kategorie sportovní diplomacie, a to tradiční sportovní diplomacii, „novou“ sportovní diplomacii, sport jako diplomacie (nestátní sportovní diplomacie) a sport jako anti – diplomacie. U tradiční sportovní diplomacie uvádí, že sport je pravidelnou součástí diplomatických vztahů již od obnovení moderních olympijských her v roce 1896 v Aténách. Až do dvacátého století byla však dle Murrayho sportovní diplomacie opomíjena a pozornost byla věnována jiným formám diplomacie (Murray, 2018: 59). Mezinárodní sport dle Murrayho poskytuje vládám jednu z nejjednodušších příležitostí projevit se v jistých ohledech nadřazeněji, ať už se jedná o sportovní schopnosti a výkony sportovců nebo přes ideologii určitého státního zřízení až po vysokou logistickou

zdatnost při organizaci a pořádání významných sportovních mega akcí jako jsou Olympijské hry či Mistrovství světa ve fotbale. V tomto kontextu je tradiční sportovní diplomacie součástí prostředí mezinárodních vztahů. Murray ji definoval jako: „oportunistické využívání, strategické využívání a v některých případech i zneužívání vrcholového sportu, sportovců a sportovních událostí k prosazování zahraničněpolitických cílů států“ (Murray, 2018: 60). Vlády využívají sport k doplnění, nebo v některých případech k narušení diplomatických vztahů, či k šíření a posílení diplomatického poselství. Tato praxe je často sporadická, oportunistická a pravděpodobně i poněkud neobratná a vyskytuje se krátkodobě před, během a krátce po významném zápase, turnaji nebo mega akci, jako jsou letní olympijské hry, nebo mistrovství světa například ve fotbale. Na této praxi není nic nového, odtud označení tradiční sportovní diplomacie (Murray, 2018: 61). Na rozdíl od této tradiční sportovní diplomacie je „nová“ sportovní diplomacie otevřenější, více přístupná a propojená mezi všemi aktéry, ať už státními, nebo nestátními (Murray, 2018: 89). To souvisí i s Murrayho třetí kategorií, a to nestátní sportovní diplomacie, v rámci, které poukazuje nejen na významnou roli vlád států, ale také nestátních aktérů, nevládních organizací, sponzorů či sportovních klubů. Tyto aktéři se totiž zásadně podílejí na tvorbě sportovní diplomacie států, ve kterých působí. Do této kategorie můžeme zahrnout například Mezinárodní olympijský výbor, Mezinárodní federaci fotbalových asociací (FIFA) či sportovní značku Nike (Murray, 2018: 135).

Stuart Murray a Geoffrey A. Pigman (2014: 1099) v jejich společném díle *Mapping the Relationship Between International Sport and Diplomacy* rozlišují naopak pouze dvě odlišné kategorie sportovní diplomacie. První z nich zahrnuje případy, kdy vlády záměrně využívají mezinárodní sport jako diplomatický nástroj a ve druhé je mezinárodní sport jako nástroj diplomacie a týká se to především diplomatické reprezentace, komunikace a vyjednávání mezi nestátními aktéry,

kteřé probíhají během probíhajících mezinárodních sportovních akcí. První kategorie, v níž je sport využíván vládami jako nástroj diplomacie, je známější formou sportovní diplomacie. V tomto tradičním smyslu, kdy je diplomacie „dialogem mezi státy“, sportovní diplomacie často zahrnuje využití sportovců vládami k posílení diplomatických sdělení nebo státy ke zmírnění napětí spojeného se zhoršujícími se diplomatickými vztahy mezi státy, nebo jednoduše k možnosti otestovat, zda je možná politická změna. Tato kategorie je spojena s využitím sportovních událostí jako příležitostí pro rozvíjení veřejné diplomacie. Dle autorů je druhá kategorie, „mezinárodní sport jako diplomacie“, méně známá (Murray, Pigman, 2014: 1099). Ta zahrnuje, jak vliv mezinárodního sportu na diplomacii, tak diplomacii, která je jedinečná pro mezinárodní sport, tj. diplomatické aktivity, uskutečňované za účelem realizace mezinárodních sportovních akcí. V současně složitém a rozmanitém diplomatickém prostředí lze říci, že nestátní subjekty, jako je např. Mezinárodní olympijský výbor (MOV) a Mezinárodní fotbalová federace (FIFA), praktikují jiný typ diplomacie. Tyto organizace i jednotlivci důsledně zastupují a vyjednávají ve jménu národních vlád, regionálních a národních sportovních agentur, velkých globálních firem a korporací sponzorujících sportovní akce, globálních mediálních společností a globálních organizací občanské společnosti a do jednání s nimi. Vliv této kategorie na diplomacii je nepochybně větší vzhledem k jejímu objemu, četnosti a schopnosti oslovit srdce, mysli a peněženky lidí po celém světě (Murray, Pigman, 2014: 1099).

Z obou kategorií sportovní diplomacie je první z nich mnohem menší než druhá. Je tomu tak, protože většina mezinárodních sportovních akcí je organizována za účely, které s diplomacií oficiálně nesouvisejí. Tradiční a netradiční typy sportovní diplomacie se při důležitých příležitostech překrývají, jako tomu bylo v případě vytvoření antických olympijských her, které byly

výslovně založeny za účelem podpory míru, vzájemnosti a sportovní dokonalosti (Murray, Pigman, 2014: 1099). V moderním světě je sportovní diplomacie někdy iniciována přímo nevládními organizacemi, nebo sportovci a později ji pro její potencionální diplomatickou hodnotu přebírají vlády států. Nejznámějším příkladem, který uvádí nejen Murray a Pigman (2014: 1101), je návštěva amerického stolního tenisového týmu v Číně v dubnu 1971, později označována jako pingpongová diplomacie. Tuto historickou návštěvu poprvé navrhl americký neziskový Národní výbor pro americko-čínské vztahy po náhodném setkání amerického hráče Glenna Cowana s trojnásobným čínským mistrem světa Zhuang Ce-tungem na 31. mistrovství světa ve stolním tenisu v japonské Nagoji v březnu 1971 (Huang 2008). Návrh byl následně přijat Maovou a Nixonovou administrativou jako prostředek k otestování, zda by obyvatelstvo obou zemí souhlasilo s formálnější diplomatickým oteplením zmrazených vztahů mezi oběma protivníky ze studené války. Pingpongová diplomacie připravila půdu pro návštěvu amerického poradce pro národní bezpečnost Henryho Kissingera v červenci 1971 a ještě slavnější návštěvu amerického prezidenta Richarda Nixona v únoru 1972. Sportovní diplomacie může také vytvořit alternativní kanály diplomacie, které státům umožní překonat zakořeněné zahraničněpolitické pozice. Například kriketová diplomacie mezi Indií a Pákistánem ukazuje, že navzdory nepřátelství obou států sdílejí společné zájmy prostřednictvím sportu. Poté co konflikt o oblast Kašmíru v roce 2002 přivedl oba státy na pokraj války, se v roce 2004 uskutečnilo několik zápasů v kriketu mezi národními týmy, aby se snížilo napětí a vytvořila se tím tak možnost uklidnit vztahy, otevřít hranice a obnovit přímá bezpečnostní jednání (Murray, Pigman, 2014: 1101). Tradiční sportovní diplomacie je tedy spojením dvou významných institucí, které jsou vzájemně velmi kompatibilní. Jsou jimi diplomaté a sportovci. Ti jsou fyzickými reprezentanty států v systému mezinárodních vztahů.

Obojí ztělesňuje elitní vrstvu společnosti a dalo by se říci, že mezinárodní sportovce i diplomaty lze označit za velké vlastence. Služba státu je pro oba velkou ctí, a proto oba chtějí dosahovat pro svou zemi vítězství. Navíc stejně jako sportovci soutěží se svými soupeři v dramatických soutěžích na stadionech po celém světě, i diplomaté se účastní velkých soutěží zahrnujících pravidla, tajné hry, taktiku, diváky, soupeře a velká fóra v exotických a odlehlých lokalitách. Navíc v „obou profesích je průměrný výkonu kritizován, zatímco triumf a úspěch jsou odměňovány pokrokem, rostoucím uznáním a možností soutěžit s nejlepšími na světě“ (Murray, Pigman 2014: 1103).

Sportovní diplomacie je specifickým aspektem měkké moci, který využívá sportovní události, sportovce a aktivity spojené se sportem jako nástroje pro podporu mezinárodních vztahů, budování mostů mezi národy a podporu dobré vůle a porozumění. Měkká síla označuje schopnost státu ovlivňovat a formovat preference a chování jiných zemí prostřednictvím nenásilných prostředků, jako jsou kulturní výměny, diplomatické úsilí a propagace hodnot, myšlenek a politik. Sportovní diplomacie vychází z přesvědčení, že společná vášeň pro sport může překonat politické, kulturní a ideologické rozdíly a vytvořit příležitosti pro dialog a spolupráci. Využívá univerzální přitažlivost sportu ke zlepšení image země, zvýšení jejího globálního vlivu a dosažení různých diplomatických cílů.

V následujících podkapitolách bude krátce představeno propojení mezi sportovní diplomacií, *soft power* a veřejnou diplomacií. Sportovní diplomacie totiž spadá pod měkkou sílu států a také pod veřejnou diplomacii, které se používají ke zlepšení střednědobých a dlouhodobých vztahů mezi státy prostřednictvím ovlivňování zahraniční veřejnosti za účelem dosažení zahraničních politických cílů (Trunkos, Heere, 2017: 1-2).

1.1.1. *Soft power* a sportovní diplomacie

Sportovní diplomacie je od svého vzniku založena na aspektech spadajících pod širší kategorii měkké moci jako jsou například spolupráce, přímá sportovní setkání, přímé kontakty, zejména během sportovních mega akcí, vlivu, atraktivity a dlouhodobých vztazích (Niedja de Andrade e Silva Forte dos Santos, 2021: 1). Státy využívají sport a sportovní diplomacii jako jeden z nejcivilizovanějších, nejmírnějších a nejmasovějších diplomatických nástrojů (Kurt, 2014). Sportovní diplomacie je tedy využívána jako nástroj mezinárodních i vnitrostátních vztahů, jako prostředek měkké moci (Nygard, Gates, 2013: 236).

Sport spojuje lidi prostřednictvím lásky k němu bez ohledu na rasu, věk, náboženství nebo národnost. Nye (2004: 47) rovněž poznamenal, že populární sporty mohou hrát důležitou roli při propagaci nejen amerických hodnot. Podle Nye lze pomocí chytrých konverzních strategií proměnit základní zdroje jako je kultura, hodnoty, legitimní politika, pozitivní obraz země, úspěšná ekonomika a kompetentní armáda, v měkkou sílu. Pokud jsou tedy zdroje měkké moci využity v plné míře, mohou ovlivnit veřejné mínění daného národa. Tyto zdroje lze formovat prostřednictvím politických nástrojů a strategické komunikace, ale kontext sdělení, to, kdo může být cílem, a kvalita strategií konverze moci ovlivní, jak bude interpretována (Abdi, Talebpour, Fullerton, Ranjkesh, Nooghabi, 2018: 367).

Stuart Murray také uvádí sport jako nástroj měkké moci (Murray, 2012: 581). Je to dle Murrayho způsob, jak sjednotit odcizené národy, země a státy, nebo způsob, jak ukázat kolegiální vztahy, což je dnes mnohem účinnější metodou diplomacie než její tradiční varianta. Diplomatická činnost prostřednictvím tvrdé moci a diplomacie založené na vysoké politice smluv o zbraních, vymezování hranic nebo, společenství, ačkoli je samozřejmě stále důležitá nepřitahuje ani neudrzuje stejnou pozornost veřejnosti jako kdysi.

Sport, kultura a diplomacie v postmoderním informačním věku ukazují, že již nejsou zbytečnými či zločinnými institucemi, ale důležitými nástroji zahraniční politiky (Murray, 2012: 581).

Nygård a Gates (2013: 238,242) uvádějí, že sportovní diplomacie jako nástroj měkké moci funguje prostřednictvím čtyř mechanismů: budování image, vytváření platformy pro dialog, budování důvěry a usmíření, integrace a boj proti rasismu. Zdůraznili zamýšlené a nezamýšlené důsledky každého z těchto mechanismů. Prvním mechanismem je budování image prostřednictvím investic do politického kapitálu, což nejlépe ilustruje pořádání olympijských her, nebo mistrovství světa ve fotbale. Za druhé, sportovní diplomacie může být platformou pro dialog; příkladem mohou být Hry dobré vůle mezi USA a SSSR. Za třetí, sport lze využít k budování důvěry mezi národy, komunitami a jednotlivci. Příkladem mohou být fotbalové zápasy mezi izraelskou a palestinskou mládeží, které mají posílit důvěru. A konečně, sport lze využít jako katalyzátor pro dosažení usmíření, integrace a podpory boje proti rasismu. Nelson Mandela tak např. těsně po pádu apartheidu podporoval jihoafrické ragby, aby toho dosáhl.

1.1.2. Veřejná sportovní diplomacie

Jak již bylo uváděno, sportovní diplomacie spadá pod širší kategorii, a to veřejnou diplomacii. Stuart Murray ve své knize *Sports Diplomacy: Origins, Theory and Practice* uvádí podkategorii veřejné diplomacie, a to veřejnou sportovní diplomacii v originálním anglickém znění „*public sports diplomacy*“ (Murray, 2018: 113). Z pohledu veřejné diplomacie je sport často začleněn do širšího rámce strategie veřejné diplomacie země, společně s dalšími nástroji měkké síly, jako je umění, hudba, kuchyně atd. Murray uvádí, že fráze veřejná sportovní diplomacie znamená využití sportu k vědomému budování vztahů mezi veřejností odcizených národů.

Lze ji proto chápat jako společný, populární a „ideální kanál pro státy, regiony a města, který jim umožňuje sdílet svou identitu, své zásluhy a značky se zbytkem světa“ (Pigman, Rofe 2014: 1096).

Veřejná sportovní diplomacie je termín, který popisuje spolupráci sportu ze strany Ministerstva Zahraničních Věcí s cílem zaujmout, informovat a vytvořit příznivý obraz u zahraniční veřejnosti a organizací, aby se jejich vnímání utvářelo způsobem, který je příznivější pro diplomatické a zahraničněpolitické cíle (Murray, 2018: 113-114). Univerzálnost pohybových aktivit umožňuje veřejné sportovní diplomacii využívat jednotlivé „veřejné uzly“ „sportovní sítě“, které jsou zase součástí širší „sítě cestovního ruchu, umění a kultury, obchodu a vzdělávání“ (Deos 2014: 1173). Právě díky přístupu k této síti je veřejná sportovní diplomacie schopna oslovit zahraniční publikum, což konvenční diplomacie nedokáže (Murray, 2018: 114).

1.1.3. Nástroje a strategie sportovní diplomacie

Sportovní diplomacie jakožto součást měkké moci a veřejné diplomacie státu má také své nástroje a strategie v rámci kterých je státy využívána za účelem dosažení svých diplomatických cílů. Ve svém díle *Sport Diplomacy as Public Diplomacy Element* uvádí Arif Özsari et al. pět nástrojů sportovní diplomacie. Mezi tyto nástroje sportovní diplomacie zařadil organizování mezinárodních sportovních akcí, *nation branding*, média a technologie, sportovní velvyslance a lobbistické prvky (Özsari et al., 2018: 342). Jiří Zákravský (2016: 25-31) uvádí čtyři nástroje sportovní diplomacie. Těmi jsou pořádání mezinárodních sportovních akcí, zapojení a aktivní působení ve sportovních organizacích světového významu, sponzorování aktivit sportovních oddílů s mezinárodním přesahem a poslední nástroj využívání sportovců jako „jiných“ diplomatů.

Všechny tyto nástroje sportovní diplomacie jsou navzájem propojené a mnohdy se využívají i současně. Dále k těmto nástrojům budou uvedeny některé příklady úspěšných a neúspěšných strategií sportovní diplomacie, jak je uvádí dvojice autorů Judit Trunkos a Bob Heere (2017) v první kapitole knihy „*Case Studies in Sport Diplomacy s názvem Sport Diplomacy: A Review of How Sports Can Be Used to Improve International Relationships*“.

Tyto nástroje lze právě také použít při měření úspěšnosti sportovní diplomacie. S touto skutečností se můžeme setkat v díle Jiřího Zákavského (2020) představovaného níže v práci a také v odborných člancích zkoumaných v druhé části této práce.

1) Organizace mezinárodních sportovních akcí

Sport a v tomto případě pořádání sportovních akcí, jak bylo uvedeno výše, je příležitostí pro sportovní diplomacii států k dosažení různých politických cílů. Pořádání velkých sportovních akcí může také sloužit jako dobré místo pro setkání a zahájení dialogu mezi lídry států. Velké sportovní akce, jako jsou světové poháry, mistrovství světa a olympijské hry, oslovují miliardy lidí najednou. Neexistuje nic jiného na světě, čím by bylo možné dosáhnout účasti miliard lidí najednou (Özsari et al., 2018: 342). Dobrým příkladem, kdy olympijské hry posloužily jako místo pro zlepšení vzájemných vztahů mezi státy, byly Letní olympijské hry v jihokorejském Soulu v roce 1988. Akce podpořila mezinárodní spolupráci a pomohla zlepšit vztahy mezi Jižní Koreou a Sovětským svazem (SSSR) a východoevropskými státy natolik, že tyto hry nebyly bojkotovány. Také došlo k oteplení vztahů na Korejském poloostrově, což vedlo k dalšímu zapojení a mírovým jednáním mezi oběma zeměmi (Trunkos, Heere, 2017: 7). Takové mezinárodní sportovní akce se buď konají s podporou vlád, nebo bez ní. Příkladem kdy se představitelé státu stali terčem kritiky může být účast nizozemského premiéra a členů královské rodiny na zahajovacím ceremoniálu

zimních Olympijských her konaných v ruském Soči v roce 2014. Na základě porušování občanských práv LGBT komunity v Rusku se ostatní zahraniční představitelé států ceremoniálu na protest neúčastnili, a tak byla nizozemská delegace vnímána domácími médii negativně a její přítomnost jako legitimizace ruského státu (Trunkos, Heere, 2017: 7). V rámci tohoto nástroje lze měřit například počty a rozsah akcí, které daná země hostí. V rámci pořádání takových akcí lze měřit i ekonomické přínosy pro hostitelskou zemi, jako například větší zájem turistů o tuto zemi. Tato možnost měření je blíže představena ve třetí kapitole této práce.

2) Nation branding

Nástrojem v podobě vytváření „*nation brandu*“ (národní značky) se zabývají podrobně autoři Kobierecki a Strožek (2017: 697) uvádí, že budování „*nation brandu*“ prostřednictvím sportu je obvykle spojováno s pořádáním sportovních mega akcí, na kterých jsou sportovní vítězství považována za velmi prestižní. „Nation brands“, které země vytváří, jsou jedním z účinných nástrojů, jak prostřednictvím veřejné diplomacie předat sdělení cílové skupině. Skutečnost, že pořádáním sportovních akcí mohou státy posílit svou mezinárodní image a prestiž, se zdá být pochopitelná a věnují se jí různé výzkumy. Tvůrci politik však mají k dispozici i jiné způsoby budování *nation brandu* s využitím sportu. V některých situacích může i pouhá účast na mezinárodních sportovních akcích mít pozitivní vliv na značku národa (Kobierecki a Strožek, 2017: 701). *Nation branding* je nástrojem iniciativy nestátních aktérů při předávání sdělení veřejné diplomacie státu. Nation brands přispívají k celosvětovému uznání, pověsti a kvalitě veřejné, potažmo sportovní diplomacie. (Özsari et al., 2018: 343). Jako tomu bylo u předchozího nástroje, tak také tématem budování „*nation brandu*“ se podrobněji zabývá poslední kapitola této práce věnovaná z části právě výzkumu tohoto nástroje sportovní diplomacie a jeho uplatnění při jejím měření.

3) Média a technologie

Komunikační síla mezinárodního sportu byla v posledních několika desetiletích dramaticky posílena revolucí v informačních a komunikačních technologiích. Toto umožnilo výrazně rozšířit publikum velkých sportovních akcí z návštěvníků přítomných přímo na soutěžích a posluchačů ústního podání na více než třetinu světové populace s přístupem k (alespoň) zvukovému vysílání. Díky této proměně se mezinárodní sport v podstatě stal hlavním komunikačním kanálem v současném prostředí, v němž diplomacie stále více zahrnuje komunikaci s globální veřejností (Pigman, 2014: 95). Média jsou největší silou, která lidem zprostředkovává aktivity států. Jako příklad lze uvést Olympijské hry v Aténách v roce 2004, které sledovalo přibližně 3,9 miliardy lidí, zatímco zahajovací ceremoniál olympijských her v Pekingu o čtyři roky později v roce 2008 sledovala miliarda lidí, tedy zhruba 15 % světové populace (Jackson, Haigh, 2008: 350). Tisíce reportérů a novinářů z celého světa dostávají novinářské průkazy, aby mohli pokrýt větší události. Například 30 000 jich dostalo akreditaci na pokrytí olympijských her v Pekingu v roce 2008 a více než 10 000 akreditací bylo uděleno na zimní olympijské hry ve Vancouveru v roce 2010. Pozornost médií není věnována pouze samotným soutěžím. Média diváky seznamují také s geografii, demografií, historií a kulturou pořadatelské země (Freeman, 2012: 1264).

4) Sportovci

Dalším nástrojem sportovní diplomacie jsou samotní sportovci. Mnoho populárních sportovců slouží jako vzor pro lidi po celém světě. Sportovci týmových a individuálních sportů, zejména slavní sportovci se stávají „velvyslanci“ svých zemí. Zahraniční hráči nastupující ve špičkových zahraničních ligách mohou přinášet výhody v rámci veřejné diplomacie jak pro svou rodnou zemi, tak i pro zemi, v níž liga působí. V rozhovorech pro média a při předávání ocenění „hráč zápasu“ je vždy uvedena příslušnost k zemi, ze které hráči ve

špičkových ligách působí, a tak mají diváci možnost se se sportovci ze svých zemí ztotožnit (Pigman, 2014: 105). Na druhou stranu sportovci hrají roli v diplomatických funkcích, neboť jsou prostředníkem při rozvoji vzájemného porozumění prostřednictvím různých společných programů mezi zeměmi (Kurtuluş, 2014). Sport tedy pravidelně zaměstnává „sportovní vyslance“, jako je například krasobruslařka Michelle Kwanová a baseballová hvězda Cal Ripken Jr., aby se zapojili do americké sportovní diplomacie a mohli ji tak posílit (Murray, Pigman, 2014: 1102). Například na americkém ministerstvu zahraničí působil slavný hráč baseballu Ken Griffey jako jeden ze sportovců pověřených prací v oblasti veřejné diplomacie za éry prezidenta George Bushe.

Mezinárodní organizace, jako je Organizace spojených národů, také pochopily sílu sportovců při budování mezinárodních vztahů a vytvořily programy velvyslanců, kterých se účastní mnoho sportovců jako jsou například Muhammed Ali, Carl Lewis, Maria Šarapovová, Marta, Didier Drogba a mnoho dalších (Trunkos, Heere, 2017: 10). Sportovní úspěchy, které se podařily mezinárodním sportovcům a týmům, se také přidávají k posilování měkké moci státu. Sport se navíc stal důležitým místem při utváření obrazu a vnímání zemí v mezinárodním prostoru. Jako dobrý příklad lze uvést mistrovství světa ve fotbale, které se konalo v Japonsku a Jižní Koreji v roce 2002. Poté co Turecko skončilo na třetím místě, zájem zemí o Turecko výrazně vzrostl (Erhan, 2010). Lze tedy jednoznačně říci, že trenéři a sportovci reprezentující země na mezinárodní scéně a v organizacích se zapojují do aktivit sportovní diplomacie jako sportovní velvyslanci (Özsari et al., 2018: 344-345).

5) Lobbying

Lobbying je založen na ovlivňování lidí, kteří se v oblasti mezinárodního sportu aktivně podílejí na výběru či změně zemí a měst, kde se budou sportovní akce pořádat, a určování konkrétních sportovišť, kde se tyto sportovní soutěže

budou konat. To vše závisí na rozhodnutí mezinárodních sportovních organizací. Aby se mohly konat velké mezinárodní sportovní soutěže, je třeba, aby je koordinovaly a řídily organizace. V mnoha případech, včetně olympijských her a mnoha dalších sportů, v nichž se pořádají turnaje formátu mistrovství světa, je zprostředkující organizací mezinárodní sportovní orgán složený ze zástupců národních a v některých případech i regionálních sportovních federací. Tyto sportovní orgány se staly jedněmi z nejvýznamnějších nestátních diplomatických subjektů na světové scéně a u žádného jiného diplomatického subjektu nelze říci, že by veřejná diplomacie měla pro jeho poslání tak zásadní význam jako u těchto subjektů. Uspořádání olympiády, nebo akce typu mistrovství světa vyžaduje, aby mezinárodní sportovní orgány vedly rozsáhlá diplomatická jednání a komunikovali se všemi zúčastněnými stranami akce, kterými jsou vlády hostitelských zemí a samosprávy měst, globální firmy, které akci sponzorují, světové mediální společnosti, které ji vysílají, a v některých případech i s organizacemi občanské společnosti, které se zabývají otázkami, jako jsou lidská práva a ochrana životního prostředí (Pigman, 2014: 106-107). Navzdory rozhodovací pravomoci mezinárodních sportovních federací mají sponzoři, nebo firmy, které je sponzorují, velkou moc. V případě takového vztahu firmy, nebo společnosti, které nyní sponzorují sportovní akce, neváhají řídit, nebo požadovat od mezinárodních sportovních federací, aby určily místa konání sportovních organizací v souladu s jejich obchodními zájmy. Při výběru pořadatelského města, v němž se konaly letní olympijské hry MOV v roce 1996, byly jako pořadající město při 100. výročí novodobých letních olympijských her v roce 1996 zvažovány Atény, tedy hlavní město Řecka, kde se moderní olympijské hry poprvé uskutečnili, nicméně nakonec se olympiáda konala v Atlantě, kde sídlí mnoho velkých společností, jako je Coca-Cola, Delta Airlines. Právě americké komerční společnosti, zejména Coca-Cola, měly velký vliv na hlasující členy Mezinárodního olympijského výboru (Çetin, 2014 citováno, Gök, 2016). Příkladem může být

Konfederační pohár FIFA v Jihoafrické republice v roce 2009, kde byl zakázán národní hudební nástroj „vuvuzela“, protože hráče rušil její hlasitý zvuk. Na mistrovství světa ve fotbale o rok později 2010 v Jihoafrické republice však byla na základě dlouhých diskusí a na nátlak prezidenta FIFA a jihoafrických úřadů opětovně povolena. Předpokládalo se, že lobbistické aktivity měly vliv na zrušení tohoto zákazu. Obecně se má za to, že cesta k tomu, aby se město stalo pořadatelským městem pro mezinárodní sportovní akce vede přes obratné a úspěšné lobbistické aktivity (Özsari et al., 2018: 345).

2. Úspěšná a neúspěšná sportovní diplomacie

Pod pojmem úspěšná sportovní diplomacie si lze na základě výše uvedených nástrojů a příkladů tedy představit využití sportu jako nástroje pro podporu pozitivních mezinárodních vztahů, podporu míru a budování mostů mezi státy. Zahrnuje využití univerzální přitažlivosti a síly sportu k vytvoření prostoru pro dialog, porozumění a spolupráce mezi zeměmi. Výše uvedené úspěšné iniciativy sportovní diplomacie mohou tedy sblížovat lidi, překonávat politické rozdíly a vytvářet příležitosti pro kulturní výměnu a spolupráci. Cílem této formy diplomacie je posílit vzájemný respekt, podporovat kulturní porozumění a vytvářet dobrou vůli mezi národy a tím přispět k širším diplomatickým cílům. Další příklady úspěšné diplomacie jsou uvedeny níže v rámci představovaných a zkoumaných článků, jelikož velký počet těchto článků pojednává o sportovní diplomacii států v rámci sportovních událostí z dávné či nedávné minulosti.

Naopak pod pojmem neúspěšná sportovní diplomacie označujeme případy, kdy sportovní iniciativy nedosahují zamýšlených diplomatických cílů nebo v některých případech dokonce prohlubují napětí mezi zeměmi. Může k ní dojít, když se sportovní akce nebo aktivity zpolitizují, což vede k bojkotům (Murray, 2018: 68), protestům nebo nepřátelským interakcím. Neúspěšná sportovní diplomacie může být také důsledkem nedostatku skutečné

angažovanosti, nedostatečného plánování nebo nedostatečného zohlednění kulturní citlivosti. V takových případech může být sport využíván jako platforma propagandy, nacionalismu nebo politických programů, místo aby podporoval pozitivní mezinárodní vztahy. V historii se uskutečnil nespočet událostí, které se dají označit za úspěch sportovní diplomacie či neúspěch sportovní diplomacie. Příklady těchto událostí jsou uvedeny výše v předchozí kapitole představenými nástroji a strategiemi sportovní diplomacie. Přestože se autoři zabývají úspěšnými a neúspěšnými strategiemi a výstupy sportovní diplomacie, neuvádí zde však způsob, kterým bylo dosaženo tohoto tvrzení, že se jedná buď o úspěch, nebo neúspěch sportovní diplomacie. Tedy autoři neuvádí způsob měření úspěšnosti či neúspěšnosti sportovní diplomacie. Jak lze vyzorovat, tak sportovní diplomacie působí převážně pozitivním efektem, ale jak napovídá název další kapitoly, tak může fungovat i jako negativní aspekt diplomacie států.

Kapitolu ve své knize věnující se bojkotu a tradiční sportovní diplomacii má rovněž Stuart Murray (2018: 68), kde uvádí, že bojkot je běžnou praxí v tradiční sportovní diplomacii a tento aspekt tradiční sportovní diplomacie říká, „my nehrajeme“ nebo, „vy nesmíte hrát“ a má mimořádně dlouhou historii.

Sportovní diplomacie nemá tedy jen své světlé stránky, kdy státy utvářejí společné diplomatické vztahy. Sportovní diplomacie může také být využita k vyjádření diplomatického nesouhlasu a napětí mezi státy, toto může například být spojeno s politickým režimem v dané zemi. Příkladem takového způsobu diplomacie jsou bojkoty velkých sportovních akcí. Vlády jednotlivých států, které se rozhodnou bojkotovat sportovní událost, jak zjistili Berg et al. (2021), jsou často vedeny složitou kombinací mezinárodních a domácích úvah a snaží se tímto postupem maximalizovat své národní zájmy. Olympijské hry spolu s dalšími významnými sportovními událostmi zažily několik ročníků bojkotovaných z různých motivů. Například více než tucet států se připojilo k Sovětskému svazu a

bojkotovalo letní olympijské hry v Los Angeles v roce 1984 jako reakci na bojkot letních olympijských her v Moskvě v roce 1980, který vedly Spojené státy (Berg et al.,2021: 35).

Dalším aspektem sportovní diplomacie, který uvádí Nygård a Gates (2013), je zákaz účasti některých národních týmů na sportovních akcích. Jako příklad můžeme uvést zákaz účasti sportovců z Jihoafrické republiky v období apartheidu. Symbolické protesty pravidelně organizují skupiny i jednotlivci, kteří využívají sportovní události jako jeviště k vyjádření svých názorů. Příkladem jsou zdvižené pěsti Smithe a Carlose vyjadřující Black Power na olympijských hrách v Mexico City v roce 1968 (Nygård, Gates,2013: 236).

Stuart Murray (2018:70) uvádí, že bojkot je dnes méně častý než v minulosti. Mladým sportovcům, kteří trénovali velkou část svého života, aby se mohli účastnit například Olympijských her, by neměla být odepřena jejich možnost reprezentovat svou zemi. I přesto lze nalézt v moderní historii diplomatické bojkoty velkých sportovních akcí, nikoliv tedy ve významu neúčasti sportovců jako tomu bylo v případě zmiňovaných Her v letech 1980 a 1984. Bojkot se však v určitých případech týkal neúčasti diplomatických delegací z několika států, jako příklad můžeme uvést zimní Olympijské hry v roce 2022 pořádané v čínském hlavním městě Pekingu. Diplomatický bojkot vyhlásilo deset států v čele s USA. Důvodem tohoto diplomatického bojkotu byla „pokračující genocida a zločiny proti lidskosti v Sin-ťiangu“ jak uvedl tiskový mluvčí Bílého domu pro CNN (NY Times, 2021).

3. Měření úspěšnosti sportovní diplomacie

V předchozích kapitolách byly představeny nástroje za pomoci, kterých je prováděna sportovní diplomacie a následně úspěšné i neúspěšné případy užití sportovní diplomacie v praxi. Není zde však uvedeno na základě, jakých kritérií či

postupů vyhodnocují autoři, zda a jak je daný případ užití sportovní diplomacie úspěšný více či méně nebo, je neúspěšný.

Publikací zabývajících se obecným přístupem k měření úspěšnosti sportovní diplomacie je minimální množství. Problematikou měření úspěšnosti sportovní diplomacie se ve svém díle vydaném v roce 2020 s titulem „Autoetnografie a možnosti jejího využití ve výzkumu sportovní diplomacie. Astana Pro Team, Kazašská sportovní diplomacie a mé sportovní já“ zabývá Jiří Zákravský, kde poukazuje na problém ve výzkumu sportovní diplomacie spojený právě s měřením její úspěšnosti. Dle Jiřího Zákravského doposud neexistují metody a obecná kritéria, zdali je konkrétní stát úspěšný při užití sportovní diplomacie či nikoliv. Autor zde uvádí tři možnosti zisku dat potřebných k výzkumu této problematiky, ale každá z těchto metod skýtá nějaké nedostatky. První možnost, kterou autor k zisku dat k měření úspěšnosti sportovní diplomacie uvádí je sociologické šetření spojené s dotazníkovým šetřením. Autor uvádí příklad dotazníku, který zahrnoval celkový obraz dané země v zahraničí, nikoliv dotazník spojený s aktivitami státu na poli sportovní diplomacie. Tuto skutečnost odůvodňuje velkou nákladností takového výzkumu. Další možností výzkumu úspěšnosti sportovní diplomacie je analýza úspěšnosti velké sportovní akce a jejího dopadu na pořádající stát. Tento způsob představuje na příkladu díla Jonathana Grixe a Barrie Houlihana (2012) zabývajícím se výzkumem úspěšnosti mistrovství světa ve fotbale pořádané Německem v roce 2006. Jako indikátor úspěchu zde autoři uvádějí nárůst turismu a počet zahraničních turistů přijíždějících do Německa i šest let po uskutečnění tohoto mistrovství světa. Jiří Zákravský však tuto skutečnost konfrontuje s tím, že toto kritérium lze využít na základě toho, že stát byl pořadatelem takovéto velké sportovní akce. Každý stát světa však není schopen pořádat takovou akci. Poslední možností, kterou Zákravský uvádí je sledování úspěchu sportovní diplomacie daného státu pomocí

mediálních analýz. Mediální analýzy mohou pracovat s aktivitami státu a tím, jak jsou médií prezentovány, zda jsou pozitivní, neutrální nebo negativní. Problémem, na který autor poukazuje u tohoto způsobu je výběr daných médií. Jiří Zákřavský tedy uvádí jako možnost pro výzkum měření úspěšnosti sportovní diplomacie autoetnografii. Dle definice autoetnografie od Ondřeje Hejnala, kterou autor uvádí, se jedná o kvalitativní výzkumnou metodu, která spojuje analýzu a interpretaci s narativními detaily vlastní žité zkušenosti (Zákřavský, 2020).

Jak zde autor uvádí, tak absence literatury zabývající se možnostmi či kritérii pro měření úspěšnosti sportovní diplomacie je zásadním problémem pro další a hlubší výzkum sportovní diplomacie. Na tuto skutečnost navazuje poslední část této diplomové práce, která se zabývá výzkumem indexované odborné literatury v oblasti sportovní diplomacie.

3.1. Jak měřit úspěšnost sportovní diplomacie

Tato část diplomové práce se již bude zabývat pouze články publikovanými a indexovanými ve *Web of Science Core Collection* na téma sportovní diplomacie. Články byly vyhledány pomocí těchto klíčových slov: "sport diplomacy" OR "sports diplomacy" ve všech oblastech (All Fields). Článků a textů vyhledaných pod těmito klíčovými slovy bylo k datu 30. března sto třicet sedm a k datu 12. července již sto čtyřicet šest. Všechny články obsažené v této práci byly publikovány v anglickém jazyce. V těchto člancích a textech z portálu *Web of science* (dále jen WoS), které se zabývají tématem sportovní diplomacie, bude zkoumáno, zda se v nich objevuje problematika měření úspěšnosti sportovní diplomacie. Všechny články byly zkoumány na základě několika kroků. Prvním byla četba abstraktu článků, následně byl přečten úvod a závěr článků a v neposlední řadě byly zadány části anglických klíčových slov *success* a *measure*: „succ“ a „meas“ na základě kterých

byla provedena kontrola celkového obsahu zkoumaného článku, a nakonec následovalo zařazení článku do příslušné kategorie a následně podkategorie. Množství recenzovaných publikací je relevantním ukazatelem pro měření trendu vývoje zkoumané disciplíny nebo tématu. Vydání jednotlivých textů se pohybuje v rozmezí let 2006 až 2023, přičemž většina zkoumaných článků pochází z období posledních 4 let, což značí větší zájem o problematiku sportovní diplomacie. Problematikou množství vydávaných odborných článků na téma sportovní diplomacie se ve svém díle „*Sport Diplomacy: an Integrative Review*“ z roku 2022 zabývá trojice autorek Verity Postlethwaite, Claire Jenkin a Emma Sherry. V tomto článku je sledován vznik akademické literatury spojený se sportovní diplomacií, v němž dále autorky identifikují relevantní empirické, konceptuální a teoretické rámce používané ke studiu sportovní diplomacie. Pomocí integrovaného přístupu k přehledu autorky shromáždili recenzované články ze tří různých databází (SPORTDiscus, JSTOR a Scopus) publikované v letech 2000-2020, přičemž 224 článků následně analyzovaly z hlediska klíčových atributů, jako je místo výzkumu a typ diplomacie. Jejich výstupy ukazují na omezený počet publikací o sportovní diplomacii v recenzovaných časopisech v prvních deseti letech vzorku (2000-2010), po nichž následoval výrazný nárůst objemu textů v posledních deseti letech recenzovaných publikací. Jako zlomový se jeví rok 2013, kdy bylo publikováno 32 recenzovaných článků. Tento skok lze přičíst několika speciálním číslům odborných časopisů publikovaných na toto téma. V návaznosti na tento skokový nárůst v roce 2013 dochází v posledních pěti letech ke kontinuálně vysokému počtu publikací, kdy průměrný počet publikací činí 24 článků ročně, zatímco v letech 2000-2010 byl průměrný počet publikací tři články ročně. Tento výsledek naznačuje prudký nárůst zájmu o toto slovní spojení a téma přibližně na počátku roku 2010 a pokračující trend zvyšování průměrného počtu ročně publikovaných prací o sportovní diplomacii (Postlethwaite, Jenkin, Sherry, 2022: 7). Tuto skutečnost potvrzují i články prezentované v této diplomové práci.

Z celkového počtu devadesáti tří nejvíce citovaných článků na WoS je pouze pět článků vydaných mezi lety 2000–2010. Od roku 2011 do roku 2020 je zde již šedesát tři článků. Tento zvyšující se zájem o sportovní diplomacii můžeme pozorovat i v posledních třech letech, článků vydaných mezi lety 2021–2023 obsahuje tato práce dvacet devět.

Tyto články jsou následně rozděleny do tří kategorií dle výskytu měření úspěšnosti sportovní diplomacie. První kategorie zahrnuje texty, ve kterých se autoři úspěšností sportovní diplomacie či jejím konkrétním měřením nezabývají. Druhá skupina zahrnuje texty a články, ve kterých se již o úspěšnosti či neúspěšnosti sportovní diplomacie pojednává, avšak pouze okrajově a také se zde nevyskytuje úvaha nad měřením úspěšnosti. Poslední třetí skupina textů obsahuje články, ve kterých se autoři měřením úspěšnosti sportovní diplomacie zabývají a případně jakým způsobem je tento výzkum proveden.

3.1.1. První kategorie

Jak již bylo uvedeno výše, tak tato první kategorie obsahuje články a texty indexované na WoS, které nezmiňují úspěšnost či neúspěšnost sportovní diplomacie a s tím souvisí i úplná absence návrhu způsobu jejího měření. Texty v této kategorii se zabývají teoretickým vymezením sportovní diplomacie, sportovní diplomacií konkrétních států či nestátních aktérů a využitím sportovní diplomacie v praxi. Těchto textů obsahuje tato první kategorie sedmdesát z celkového počtu devadesáti tří zkoumaných článků, což již může poukázat na nižší množství odborné literatury zabývající se tématy úspěšné a neúspěšné sportovní diplomacie případně možnostmi a způsoby jejího měření. Články v této kategorii se svým rokem vydání pohybují v rozmezí let 2006 až 2023. V této první kategorii se jména některých autorů opakují více než jednou a některé jsou použity jako odborný podklad této diplomové práce. Autorem, jehož jméno je v této kategorii uvedeno vícekrát je Yoav Dubinsky. Jako autor či spoluautor je uveden u celkem sedmi článků. Dále významným autorem či spoluautorem pěti článků zabývajících sportovní diplomacií je Stuart Murray. Následující autoři a jejich články jsou v této první kategorii buď v jednom zastoupení či ve dvou. Články spadající do této kategorie jsou níže rozděleny do podkategorií dle tématu, kterému se věnují. Těmito podkategoriemi jsou články věnované teoretickému vymezení sportovní diplomacie, dále články pojednávající o sportovních diplomaciích konkrétních států a třetí podkategorií jsou články o sportovní diplomacii nestátních aktérů. Tyto články jsou uvedeny v příloze této práce v seznamu s takovým číslem, které odpovídá pořadí článků dle počtu citací na WoS. Z toho vyplývá, že články označené 1) a 2) jsou zároveň nejvíce citované články na WoS v rámci tématu sportovní diplomacie.

1) Teoretické vymezení sportovní diplomacie

V první podskupině jsou uvedeny články pojednávající o teoretickém vymezení sportovní diplomacie v různých oblastech či o možnostech jejího využití. Takovým článkem, který obsahuje teoretické představení sportovní diplomacie je dílo autora Stuarta Murrayho z roku 2012 s titulem *The Two Halves of sports-diplomacy* publikovaném v *Diplomacy & statecraft*, 23(3), 576-592. Text tohoto významného autora v oblasti sportovní diplomacie pojednává o dalším sbližování diplomacie a sportu a zda převažují přínosy nad negativními aspekty využití sportovní diplomacie. Dílo Stuarta Murrayho z roku 2013 s názvem *Introduction: Sports Diplomacy* a vydaném v *The Hague Journal of Diplomacy* vydání 8(3-4) na stranách 191 až 195 přináší představení sportovní diplomacie a její počátky. Autor následujícího textu Steven J. Jackson z roku 2013 nazvaném *The Contested Terrain of Sport Diplomacy in a Globalizing World* a vydaném v *International Area Studies Review* č. 16(3) na stranách 274 až 284 popisuje spojení sportu a diplomacie a jaké jsou jeho jedinečné vlastnosti. Dále také vztah sportu a korporátní diplomacie. Yoav Dubinsky ve svém článku z roku 2019 s titulem *From Soft Power to Sports Diplomacy: A Theoretical and Conceptual Discussion* publikovaném v *Place Branding and Public Diplomacy* č. 15 na stranách 156 až 164 hovoří o teoretických a koncepčních souvislostech mezi měkkou mocí, veřejnou diplomacií a sportovní diplomacií za účelem zemí zlepšit své zahraničněpolitické postavení ve světě. Heather L. Dichter ve svém článku z roku 2021 nazvaném *The Diplomatic Turn: The New Relationship Between Sport and Politics* a publikovaném v *The International Journal of the History of Sport* č. 38(2-3) na stranách 247 až 263 popisuje roli rodící se sportovní diplomacie během období Studené války a její využití během tohoto konfliktu. Text Andreho Richelieu z roku 2018 s titulem *A Sport-Oriented Place Branding Strategy for Cities, Regions and Countries* vydaném v *Sport, Business and Management: An International Journal* č. 8(4) na stranách 354 až 374 pojednává o budování značky

místa neboli „*place branding*“ a využití sportu při této strategii. Place branding je příbuzná strategie *nation branding*. Place branding je zaměřen na místo, město či region v daném státě.

James Pamment ve svém textu z roku 2016 s titulem *Rethinking Diplomatic and Development Outcomes Through Sport: Toward a Participatory Paradigm of Multi-Stakeholder Diplomacy* publikovaném v *Diplomacy & Statecraft* vydání 27(2) na stránkách 231 až 250 hovoří o sportovní diplomacii jako způsobu diplomacie ve kterém je zainteresováno vícero stran a autor poukazuje i na skutečnost, že svět diplomacie se mění, a to přináší více zúčastněných aktérů.

Stuart Murray, Stuart James Birt a Scott Blakemore ve svém článku z roku 2022 nazvaném *eSports Diplomacy: Towards a Sustainable 'Gold Rush'* a vydaném v *Sport in Society* č. 25(8) na stranách 1419 až 1437 popisují rostoucí odvětví sportu a to E-sport. E-sport je druh sportu provozovaný v online prostředí v rámci hraní videoher. Autoři na toto nově se rozvíjející odvětví sportu aplikují teorii sportovní diplomacie, aby poskytli lepší pochopení pro E-sport.

Text Philippe Vonnarda a Kevina Tallece Marstona z roku 2020 s titulem *Playing Across the 'Halfway Line' on the Fields of International Relations: The Journey from Globalising Sport to Sport Diplomacy* vydaném v *Contemporary European History* č. 29(2) na stranách 220 až 231 recenzují dalších šest textů zabývajících se sportovní diplomacií.

Text Jamese Pammenta z roku 2019 s názvem *Special Issue on Sports Diplomacy* vydaný v *Place Branding and Public Diplomacy*, č. 15 na stranách 145 až 146 je úvodní text pojednávající o sportovní diplomacii a podává přehled o dostupné literatuře vztahující se ke sportovní diplomacii.

Trojice autorů Hallvard Notaker, Giles Scott-Smith a David J. Snyder ve svém článku z roku 2016 s titulem *Sport Diplomacy Forum Introduction* vydaném v

Diplomatic History č. 40(5) na stranách 807 až 809 pojednávají o spojení klasické mezinárodní diplomacie a sportu.

Autor článku Michael Skey vydaný v roce 2022 nazvaném Sportswashing: Media Headline or Analytic Concept? A vydaném v *International Review for the Sociology of Sport* pojednává o novém termínu v oblasti sportu a diplomacie, a tedy sportwashing a jak se liší od propagandy, veřejné diplomacie, měkké moci a place brandingu a jak může být sportwashing přínosný.

Autor článku Niedja de Andrade e Silva Forte dos Santos z roku 2021 s titulem The Interplay of Soft Power and Sharp Power in Sport Diplomacy: A Conceptual Framework publikovaném v *Journal of Global Sport Management* na stranách 1 až 19 hovoří o analýze měkké a ostré moci v rámci sportovní diplomacie. Autor uvádí aktéry, nástroje a taktiky sportovní diplomacie a působení měkké a ostré moci ve sportovní diplomacii.

Autor posledního textu této podkategorie Simon J. Rofe ve svém článku z roku 2021 nazvaném Sport Diplomacy and Sport for Development SfD: A Discourse of Challenges and Opportunity a vydaném v *Journal of Global Sport Management* na stranách 1 až 16 pojednává o možnostech propojení sportovní diplomacie a sportem pro rozvoj („Sport for Development“). Autor uvádí možnosti přínosu sportovní diplomacie pro aktéry, kteří se zabývají sportem pro rozvoj.

2) Sportovní diplomacie států

V nejpočetnější druhé podkategorii jsou uvedeny články zabývající se sportovní diplomacii jednotlivých států či o pořádání sportovních mega akcí v těchto státech. Články mapují sportovní diplomacii států pořádající velké sportovní akce ale, také pohledy ostatních států na pořádající stát. Takovým příkladem jsou články zabývající se sportovní diplomacii Jižní Korey jako je například text Udo Merkela z roku 2008 s názvem The Politics of Sport Diplomacy

and Reunification in Divided Korea: One Nation, Two Countries and Three Flags
vydaném v *International review for the sociology of sport* č. 43(3) strany 289 až
311. Příkladem textu zabývajícím se olympijskými hrami pořádaných
v Jihokorejské republice je článek od Davida Rowea vydaném v roce 2019 s
titulem *The Worlds that are Watching: Media, Politics, Diplomacy, and the 2018
PyeongChang Winter Olympics* publikovaném v *Communication & sport* č. 7(1)
strany 3 až 22. Zde jak již z názvu vyplývá je ústředním tématem zimní olympiáda
2018 a jak ji vnímal okolní svět z mediálního, politického a diplomatického
pohledu. Dalším autorem, který se ve svém článku zabývá Olympijskými hrami
v roce 2018 je Jung Woo Lee v textu z roku 2021 s názvem *Olympic Ceremony and
Diplomacy: South Korean, North Korean, and British Media Coverage of the 2018
Olympic Winter Games' Opening and Closing Ceremonies* vydaném v
Communication & Sport č. 9(5) a strany 761 až 784. Zde se autor zaměřil na dva
konkrétní momenty této olympiády a to zahajovací a závěrečný ceremoniál a jak
byly tyto významné ceremonie mediálně sledovány v Severní i Jižní Korey a ve
Velké Británii. Následující čtyři články se věnují využití konkrétního sportu
k posílení sportovní diplomacie státu. V případě těchto konkrétních článků se
jedná o využití Taekwonda k posílení sportovní diplomacie a míru na Korejském
poloostrově. Jedná se především o články autora Johna A. Johnsona a dvou
spoluautorů George Vitaleho a Sanko Lewise První článek vydaný v roce 2018
s titulem *Taekwondo and Peace: How a Killing Art Became a Soft Diplomacy
Vehicle for Peace* publikovaném v *The International Journal of the History of Sport*
vydání 35(15-16) na stranách 1637 až 1662 pojednává o účinnosti Taekwonda při
sbližování Korejské republiky a Korejské lidově demokratické republiky. Autor
také uvádí, že taekwondová diplomacie se odehrávala na třech úrovních
diplomacie (vládní, organizační, občanské). Druhý také z roku 2018 s názvem
Taekwondo Diplomacy: New Possibilities for Peace on the Korean Peninsula
vydaném v *Physical Activity Review* na stranách 237 až 250 popisuje aktivity

taekwondových organizací podporujících mírová jednání mezi oběma státy, třetí z roku 2020 s titulem *From Individual Heroes to National Performers: The Shift in Taekwondo's Peace Promotion Activities* vydaném opět v *Physical Activity Review* č. 2(8) na stranách 64 až 71 pojednává opět o aktivitách spojených s taekwondovou diplomacií a poslední čtvrtý z roku 2021 s názvem *Transcending Taekwondo Competition to Sustain Inter-Korean Sports Diplomacy* publikovaném opět v *The International Journal of the History of Sport* vydání 37(12) na stranách 1187 až 1204 hovoří o soutěžích pořádaných mezi oběma státy a organizacemi Taekwonda a jak tyto soutěže mohou napomoci ke zlepšení sportovní diplomacie mezi oběma Koreami. O sportu, respektive o bojových uměních jako kulturním dědictví obou sousedních zemí pojednává článek autorů Eugenia Rozenfeld a Guye Podolera z roku 2022 s titulem *Heritage for Identity and as Diplomacy: the Case of Korean Martial Arts* vydaném v *International Journal of Cultural Policy* na stranách 1 až 16.

Další článek autorů Dongkyu Na a Christine Dallaire vydaný v roce 2022 s titulem *The Diplomatic Roles of Korean State-run Sport for Development Programs* vydaném v *International Review for the Sociology of Sport* č. 57(8) na stránkách 1177 až 1196 pojednává o Korejské agentuře pro mezinárodní spolupráci (KOICA) a jejím spojením mezi rozvojovou pomocí a sportovní diplomacií. Následující skupina autorů Benjamin H. Nam, Y. H. Shin, K. S. Jung, J. H. Kim a S. Nam ve svém článku z roku 2019 s titulem *Promoting Knowledge Economy, Human Capital, and Dual Careers of Athletes: a Critical Approach to the Global Sports Talent Development Project in South Korea* publikovaném v *International Journal of Sport Policy and Politics*, vydání 11(4) na stranách 607 až 624 představují studii o profesním rozvoji bývalých elitních korejských sportovců v rámci čtyř programů. Další text autorů Doosik Min a Yujeong Choi opět z roku 2019 s názvem *Sport Cooperation in Divided Korea: an Overstated Role of Sport Diplomacy in South*

Korea vydaném v *Sport in Society* č. 22(8) na stranách 1382 až 1395 pojednává o roli sportu a sportovní diplomacie ve vzájemných vztazích obou států. Další článek od autorů Benjamin H. Nam, Racheal C. Marshall, Adam Love, Jeffery Graham a Seungyup Lim z roku 2022 s titulem *Fostering Global Sport Leadership: A Partnership Between a Korean Sport Organization and a US university* publikovaném v *Journal of Global Sport Management* č. 7(1) na stranách 199 až 225 představuje partnerství mezi americkou univerzitou a jihokorejskou vládní organizací, které napomáhá bývalým elitním sportovcům s přechodem na nové pozice v oblasti sportu ať už na pozici trenéra nebo, mezinárodního sportovního funkcionáře. Na tento článek naváží čtyři texty pojednávající o sportovní diplomacii Spojených států amerických. Prvním článkem je text od Mary G. McDonald vydaný v roce 2015 s názvem *Imagining Neoliberal Feminisms? Thinking Critically about the US Diplomacy Campaign, 'Empowering Women and Girls Through Sports'* publikovaném v *Sport in Society* č. 18(8) a strany 909 až 922. Tento článek poukazuje na roli sportu a podpoře rovnosti pohlaví, především pomoc ženám z rozvojových zemí prostřednictvím sportu světové diplomatické kampaně Ministerstva zahraničí USA. V dalším článku Josepha Eatona vydaném v roce 2016 s titulem *Reconsidering the 1980 Moscow Olympic Boycott: American Sports diplomacy in East Asian Perspective* publikovaném v *Diplomatic History* č. 40(5) na stranách 845 až 864 hovoří autor o americkém bojkotu olympijských her v roce 1980 a efektu tohoto bojkotu na sportovní diplomacii mezi USA a státy oblasti Východní Asie. Jak již z názvu článku Yoava Dubinskyho z roku 2021 nazvaném *Sports, Brand America and US public Diplomacy during the Presidency of Donald Trump* vydaném v *Place Branding and Public Diplomacy* strany 1-14 vyplývá, tak pojednává o sportovní diplomacii během působení bývalého prezidenta Trumpa. Konkrétně se jedná o roli sportu při budování *nation branding* „Brand America“. Poslední článek trojice autorů Lindsey C. Blom, Pay A. Magat a Heather L. Dichter vydaném v roce 2020 s titulem

Grassroots Diplomacy through Coach Education: Americans, Jordanians and Tajiks publikovaném v *Soccer & Society* č. 21(5) strany 535 až 550. Tento článek poukazuje na trenérské výměnné programy v Jordánsku a Tádžikistánu realizované a financované v rámci sportovní diplomacie USA. Další texty budou blíže představovat sportovní diplomacii Čínské lidové republiky. Prvním z těchto článků je text od Zhanga Qingmina vydaný v roce 2013 nazvaném Sports Diplomacy: The Chinese Experience and Perspective a publikovaném v *The Hague Journal of Diplomacy* č. 8(3-4) strany 211 až 233. Tento článek pojednává obecně o čínském pohledu na využití sportovní diplomacie a poukazuje na její rostoucí význam na mezinárodní scéně. Následující text Chinfanga Kuo z roku 2019 s titulem The Heroine of Free China: A New Image of Diplomatic Envoys and the Female Body of the Liangyou Women's National Basketball Team in the 1950s vydaném v *The International Journal of the History of Sport* č. 36(4-5) na stranách 375 až 387 hovoří o konfliktu mezi Čínskou lidovou republikou a Tchaj-wanem a sportovní politice „dvou Čín“ během studené války. Tato politika přispěla na Tchaj-wanu k rozvoji ženského basketbalu a vzniku prvního národního týmu. Autoři následujícího článku Chinfang Kuo a Hsienwei Kuo z roku 2020 s názvem Sport Diplomacy and Survival: Republic of China Table Tennis Coaches in Latin America during the Cold War publikovaném opět v *The International Journal of the History of Sport* č. 37(14) na stranách 1479 až 1499 pojednávají o sportovních výměnách trenérů stolního tenisu mezi Čínou a zeměmi Latinské Ameriky, které byly v opozici vůči Komunistické straně Číny. Popisují cíle těchto výměn, diplomatické výsledky ať už kladné či záporné.

Text Barrieho Houlihana a Jinming Zhenga z roku 2015 s titulem Small States: Sport and Politics at the Margin vydaném v *International journal of sport policy and politics* č. 7(3) na stránkách 329 až 344 pojednává o účasti a postavení malých států v mezinárodním sportu. Článek definuje malé státy a představuje strategie,

kteřé by měly takové státy přijmout, aby se v tomto ohledu staly úspěšnými. Jako příklady malých států autoři uvádí Singapur a Irsko.

Článek Martina Polleyho vydaný již v roce 2006 s názvem *The Amateur Ideal and British Sports Diplomacy, 1900–1945* a publikovaný v *Sport in history* č. 26(3) na stranách 450 až 467 pojednává o vývoji sportovní diplomacie ve Velké Británii v první polovině dvacátého století konkrétně mezi lety 1900 až 1945.

Autoři článku Hayley Jang a Young Hoon Lee z roku 2016 s titulem *A Business Analysis of Asian Baseball Leagues* vydaném v *Asian Economic Policy Review*, 11(1), 95-112 popisují význam japonských a korejských baseballových týmů v oblasti sportovní diplomacie těchto států i ve srovnání s americkou baseballovou ligou a jejími úspěchy a zásluhami na popularitě tohoto sportu.

Text Granta Jarvieho, Stuarda Murrayho a Stuarda Macdonalda z roku 2017 s titulem *Promoting Scotland, Diplomacy and Influence through Sport* vydaném ve *Scottish Affairs* č. 26(1) na stranách 1 až 22 pojednává o sportovní diplomacii Skotska jakožto součásti Velké Británii. Jedním z autorů článku je také významný australský autor textů o sportovní diplomacii. Uvádí v textu příklad australské sportovní diplomacie a možnosti pro Skotsko, jak rozvíjet svoji sportovní diplomacii.

Autoři Yoav Dubinsky a Lars Dzikus ve svém článku z roku 2019 nazvaném *Israel's Country Image in the 2016 Olympic Games* a vydaném v *Place Branding and Public Diplomacy* na stranách 173 až 184 popisují obraz Izraele během letních olympijských her v brazilském Rio de Janeiru v roce 2016. Poukazují, že tento obraz byl ovlivněn silnou národní identitou a politickými konflikty, z čehož vyplývá, že nebylo ze strany Izraele úspěšně využito měkké moci a sportovní diplomacie. Izraelské delegaci se tedy dle autorů nepodařilo distancovat od izraelsko-palestinského konfliktu.

Text Stuarta Murrayho z roku 2017 s titulem *Sports Diplomacy in the Australian Context: Theory Into Strategy* vydaném v *Politics & Policy* č. 45(5) na stranách 841 až 861 pojednává na úvod obecně o sportovní diplomacii a následně představuje sportovní diplomacii Austrálie. Murray uvádí, že sportovní diplomacie Austrálie je významným aspektem diplomacie a je vzorem pro další země.

Text následující dvojice autorů Solomon Imoudu Ilevbare a Gayle McPhersona z roku 2022 s titulem *Understanding COVID-19: A Hybrid Threat and its Impact on Sport Mega-Events. A Focus on Japan and the Tokyo 2020 Olympic Games* vydaném v *Frontiers in sports and active living* pojednává o dopadu pandemie COVID-19 na letní olympijské hry konané v japonském Tokiu a o ovlivnění možnosti pro Japonsko využít tyto Hry jako dobrý nástroj sportovní diplomacie a měkké moci. Tyto Hry byly totiž z důvodů pandemie posunuty o rok a sportovní soutěže probíhaly bez účasti zahraničních diváků.

Následující článek z australského prostředí od Simona Philpotta z roku 2017 s názvem *Planet of the Australians: Indigenous athletes and Australian Football's Sports Diplomacy* vydaném v *Third World Quarterly* č. 38(4) na stranách 862 až 881 pojednává o důležitosti sportovní diplomacie i v rámci jedné země, a to konkrétně o diplomatické snaze Australské fotbalové ligy smířit domorodé a nedomorodé hráče a sblížit obě oddělené komunity právě skrze sport.

Autorka následujícího textu Antoaneta M. Vanc vydaném v roce 2014 s titulem *The Counter-Intuitive Value of Celebrity Athletes as Antidiplomats in Public Diplomacy: Ilie Nastase from Romania and the world of tennis* a publikovaném v *Sport in Society* č. 17(9) na stranách 1187 až 1203 hovoří o roli sportovců jako anti diplomatů, kteří svojí činností nepřispívají k pozitivnímu obrazu země a jsou neúspěšní při provádění sportovní diplomacie z pozice sportovce. Tyto informace jsou demonstrovány na příkladu rumunského tenisového hráče.

Nikoletta Onyestyák ve svém textu z roku 2010 s názvem *Boycott, Exclusion or Non-participation? Hungary in the Years of the 1920 and 1984 Olympic Games* vydaném v *The International Journal of the History of Sport* č. 27(11) na stranách 1920 až 1941 popisuje situaci Maďarska během dvou olympijských her, kterých se neúčastnilo. Prvním příkladem je neúčast v roce 1920 a druhý v roce 1984, který byl označen za bojkot. Ze strany Maďarska se však jednalo o nesvobodné rozhodnutí a nemožnost využít vlastní sportovní diplomacii.

Yoav Dubinsky ve svém článku z roku 2022 s titulem *Sport-Tech Diplomacy: Exploring the Intersections Between the Sport-Tech Ecosystem, Innovation, and Diplomacy in Israel* vydaném v *Place Branding and Public Diplomacy* č. 18(2) na stranách 169 až 180 přispívá literatuře zabývající se propojením sportu a technologií a vzniku sportovně-technologického prostředí ve státě Izrael, který je průkopníkem v tomto způsobu *nation branding* a sportovní diplomacie.

Autorka Lindsay Sarah Krasnof ve svém textu z roku 2019 nazvaném *The Up-Front Legacies of France 2019: Changing the Face of 'le foot féminin'* a publikovaném v *Sport in history* č. 39(4) na stránkách 462 až 483 popisuje rozvoj ženského fotbalu ve Francii a jeho význam pro sportovní diplomacii Francie. Francouzský ženský fotbal se stal světovým fenoménem a změnil tak tvář a postavení fotbalistek.

Následující text autora Nicola Sbetiho z roku 2017 s titulem *Like a Bridge Over Troubled Adriatic Water: The Complex Relationship between Italian and Yugoslavian Sporting Diplomacy (1945–1954)* vydaný v *The International Journal of the History of Sport* č. 34(9) na stranách 800 až 814 pojednává o (sportovních) vztazích mezi Itálií a bývalou Jugoslávií především o sporu o území města Terst. Obě země toto území považovaly za své a jejich sportovní týmy se účastnily sportovních akcí svých zemí. Autor uvádí, že do roku 1948, kdy došlo

k politickému (sportovnímu) smíření, nebyla uskutečněna žádná sportovní výměna, které jsou součástí sportovní diplomacie.

Článek Sayuri Guthrie-Shimizu z roku 2013 nazvaný *Japan's Sports Diplomacy in the Early Post-Second World War years* a vydaný v *International Area Studies Review* č. 16(3) na stranách 325 až 335 popisuje vývoj a klíčové milníky sportovní diplomacie Japonska po druhé světové válce. Sportovní diplomacie sloužila především ke zlepšení obrazu Japonska po válce.

Autor Yoav Dubinsky ve svém dalším článku z roku 2022 nazvaném *The Olympic Games, Nation Branding, and Public Diplomacy in a Post-Pandemic World: Reflections on Tokyo 2020 and beyond* a vydaném v *Place Branding and Public Diplomacy* na stranách 1 až 12 hovoří o velkém významu Olympijských her v Tokiu 2020/2021 jelikož i přes tehdy probíhající pandemii COVID-19 mělo více než 200 zemí zájem se účastnit. Zároveň autor uvádí, na základě těchto zjištění, značný význam Her při budování *nation brandu* země.

Autoři Bence Garamvölgyi a Tamás Dóczi v článku z roku 2021 s titulem *Sport as a Tool for Public Diplomacy in Hungary. Physical Culture and Sport* publikovaném v *Studies and Research* č. 90(1) na deseti stranách 39 až 49 pojednávají o sportovní diplomacii Maďarska v období let 2010 až 2020 a vlády Viktora Orbána. Maďarsko v této době masivně investovalo do veřejné a sportovní diplomacie ať už je to možnost pořádání sportovních akcí jako například organizace nadcházejícího srpnového mistrovství světa v atletice či budování nových sportovišť. Hlavním cílem maďarské vlády a vládní strategie sportovní diplomacie však zůstává pořádání olympijských her v Budapešti.

Trojice autorů Bence Garamvölgyi, Marko Begović a Tamás Dóczi ve svém textu z roku 2021 s názvem *Sport Diplomacy in Hybrid Regimes: The Cases of Hungary and Montenegro* vydaném v *Journal of Global Sport Management* na stránkách 1

až 18 srovnávají pomocí komparativní studie přístupy sportovní diplomacie dvou postsocialistických států Maďarska a Černé Hory. Autoři poukazují na podobné i rozdílné rysy v rámci sportovní diplomacie u obou představovaných států.

Yoav Dubinsky ve svém dalším článku z roku 2021 nazvaném *People-to-People Sports Diplomacy: "Israel Start-Up Nation" in the 2020 Tour de France* a publikovaném v *Journal of Global Sport Management* na stranách 1 až 21 pojednává o utváření *nation brandu* a sportovní diplomacie státu Izrael za využití účasti izraelského cyklistického týmu na slavné Tour de France. Dále poukazuje na roli spolumajitele tohoto týmu při budování *nation brandu* z pozice miliardáře.

Dvojice autorů Tony Mickelsson Blomqvist a Erika Hansson v textu z roku 2021 s názvem *Exchange Punches, Not Bullets: Reconciliation through Combat Sports* a vydaném v *Ido Movement for Culture. Journal of Martial Arts Anthropology* č. 21(1) na stránkách 47 až 55 popisují na příkladu sportovců bojových sportů z Ukrajiny a Ruska, zda při probíhajícím konfliktu mezi oběma státy může mezi sportovci dojít ke smíru či ne. Autoři došli k závěru, že soutěžní sporty mají potenciál k dosažení smíru mezi sportovci a nabízí optimistický pohled na sportovní diplomacii v politicky nepřátelském prostředí.

Článek autorů Husa K. AlKhalifa a Anny Farello z roku 2021 s titulem *The Soft Power of Arab Women's Football: Changing Perceptions and Building Legitimacy through Social Media* vydaném v *International Journal of Sport Policy and Politics* č.13(2) na stranách 241 až 257 představuje využití sociálních sítí konkrétně Instagramu jako nástroje sportovní diplomacie ve světě arabských ženských fotbalových výborů a následně autoři uvádí analýzu využití úspěchu žen ve sportu k formování sportovní diplomacie státu.

Autorka Julie M. Bunck v textu publikovaném v roce 2013 s názvem *Cuban Sports Diplomacy in the Post-Cold War Period: International Identity Versus Domestic*

Realities a vydaném v *The Hague Journal of Diplomacy* č. 8(3-4) strany 235 až 259. Jak již název napovídá, tak článek pojednává o sportovní diplomacii státu Kuba v období po studené válce. Autor poukazuje na fakt, že úspěch sportovní diplomacie neleží pouze na sportovních výkonech, ale také na podpoře základních kulturních norem státu, které diplomacii podporují, nebo nepodporují.

Článek autora Jordi Xifra již z roku 2009 s titulem *Building Sport Countries' Overseas Identity and Reputation: A case Study of Public Paradiplomacy* vydaném v *American Behavioral Scientist* č. 53(4) na stranách 504 až 515 popisuje roli regionálních z části autonomních vlád při budování veřejné diplomacie skrze sport. Tato skutečnost je demonstrována na příkladu španělského autonomního regionu Katalánsko.

Text čtveřice autorů Robert E. Baker, Pamela H. Baker, Christopher Atwater a Craig Esherick z roku 2018 s názvem *U. S. Sport diplomacy in Latin America and the Caribbean: A Programme Evaluation* vydaném v *Journal of Sport for Development* č. 6(10) na stranách 66 až 80 pojednává o využití sportovní diplomacie jako součásti programů „Sport for Development and Peace“ v tomto případě se jedná o program „Sports Visitors“. Tato forma diplomacie probíhala mezi Spojenými Státy Americkými a státy Latinské Ameriky a Karibiku. Autoři zkoumali, jaký dopad měl tento program v zemích právě Latinské Ameriky a Karibiku. Na základě kvalitativního i kvantitativního výzkumu zjistili pozitivní změny na základě tohoto programu.

Michał Marcin Kobierecki ve svém článku z roku 2023 nazvaném *Sport at the World Expo. Analysis of Sports Diplomacy at the Non-Dporting Event* a publikovaném v *Place Branding and Public Diplomacy* na stranách 1 až 13 prezentuje sportovní diplomacii na významné ne sportovní akci, kterou zde zastupuje Expo 2020 konané ve Spojených arabských emirátech konkrétně v Dubaji. Na tomto Expu bylo celkem 192 národních pavilonů a autor zde zjišťoval,

jak zde státy využívají sport ke zviditelnění se a jak může sport utvářet pozitivní obraz daného státu.

3) *Sportovní diplomacie nestátních aktérů*

V této poslední podkategorii jsou uvedeny články pojednávající obecně i konkrétně o sportovní diplomacii, sportovních organizacích, nestátních aktérů či sportovních týmů či klubů. Obecně o vztazích vlád států a sub státních vlád v oblasti sportu pojednává článek autora Carlose Pulleiro Méndeze z roku 2020 s titulem *National Recognition and Power Relations Between States and Sub-State Governments in International Sport* vydaném v *International Journal of Sport Policy and Politics* č. 12(2) a strany 189-205. Článek vychází z toho, že oba typy vlád sledují stejné politické cíle v oblasti mezinárodního sportu. Jedná se například o ovlivňování mezinárodní scény prostřednictvím diplomatických strategií, zvyšování patriotismu a mezinárodní prestiže národa prostřednictvím pořádání velkých sportovních akcí, legitimizace regionálních či národních vlád prostřednictvím zisku medailí a vítězství sportovců. Druhým článkem zabývajícím se postavením sub-státních vlád či sporných území v mezinárodní diplomacii potažmo v mezinárodním sportu je článek autorů Rameshe Ganohariti a Ernsta Dijxhoorna vydaném v roce 2020 s názvem *Para-and Proto-Sports Diplomacy of Contested Territories: CONIFA as a Platform for Football Diplomacy* publikovaném v *The Hague Journal of Diplomacy* č. 15(3) strany 329 až 354. Článek pojednává o zapojení do mezinárodního sportu a diplomacie takových to subjektů prostřednictvím členství v Konfederaci nezávislých fotbalových asociací (CONIFA). Členství v této organizaci napomáhá aktérům při budování *nation branding* skrze zisk práv na pořádání sportovních akcí.

Textem pojednávajícím o sportovní diplomacii sportovní organizace je článek od autora Alana Tomlinsona vydaném v roce 2014 s titulem *The Supreme Leader Sails on: Leadership, Ethics and Governance in FIFA* publikovaném v *Sport*

in Society č. 17(9) na stranách 1155 až 1169 pojednává o prestižním postavení Mezinárodní federace fotbalových asociací FIFA, která má hlavní pozici ve světě světového fotbalu a jedná se o významnou nestátní organizaci na poli světového sportu a sportovní diplomacie. Dalším významným hráčem na poli mezinárodního sportu a diplomacie je Mezinárodní olympijský výbor (MOV), který je popisován v následujících třech článcích. První z uvedených článků autorů Verity Postlethwaite a Jonathana Grix z roku 2016 s titulem *Beyond the Acronyms: Sport Diplomacy and the Classification of the International Olympic Committee* vydaném v *Diplomacy & statecraft* č. 27(2) se na stranách 295 až 313 věnuje klasifikaci sportovní diplomacie právě Mezinárodním olympijským výborem, druhý článek od autorky Barabary Keys z roku 2017 s názvem *Political Protection: The International Olympic Committee's UN diplomacy in the 1980s* vydaném v *The International Journal of the History of Sport* č. 34(11) na stránkách 1161 až 1178 pojednává o neúspěšné snaze MOV prosadit v OSN zákaz politického bojkotu olympijských her. Poslední článek autorů Steven J. Jackson a Marcelle C. Dawson také z roku 2017 s titulem *IOC-state-corporate Nexus: Corporate Diplomacy and the Olympic Coup d'état* publikovaném v *South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation* vydání 39(1: 2) se na stranách 101 až 111 věnují MOV. Text se zabývá úlohou sportu v mezinárodní diplomacii ve spojitosti s MOV a olympijskými hrami a jakými způsoby funguje sportovní diplomacie, „korporátní diplomacie“ a jak jsou tyto aspekty diplomacie vzájemně propojené. S Mezinárodním olympijským výborem úzce souvisí olympijské hnutí představované v článku od autora Yoava Dubinskyho z roku 2019 s titulem *Analyzing the Roles of Country Image, Nation Branding, and Public Diplomacy through the Evolution of the Modern Olympic movement* publikovaném ve *Physical Culture and Sport. Studies and Research* vydání 84(1) strany 27-40.

Jak již bylo zmíněno výše, tak mezi důležité nestátní aktéry v oblasti sportovní diplomacie patří také sportovní kluby či týmy. Takový případ uvádí autor Simon J. Rofe ve svém článku z roku 2014 s názvem *It is a Squad Game: Manchester United as a Diplomatic Non-State Actor in International Affairs* vydaném v *Sport in Society* č. 17(9) a strany 1136 až 1154. Článek pojednává o uznávaném a slavném fotbalovém týmu Manchester United a jeho vlivu na poli mezinárodního sportu a diplomacie.

Poslední článek autora Richarda Parrishe z roku 2022 s titulem *EU Sport Diplomacy: An Idea Whose Time Has Nearly Come* vydaném v *JCMS: Journal of Common Market Studies* číslo 60(5) na stránkách 1511 až 1528 pojednává o relativně novém aktérovi na poli sportovní diplomacie, a to o Evropské unii. Text hovoří o doposud nevypracované strategii sportovní diplomacie EU a jejích možných podobách.

3.1.2. Druhá kategorie

Druhá kategorie článků a textů se zmiňuje pouze obecně o úspěšné sportovní diplomacii například v různých historických událostech. Článků v této druhé kategorii je z celkového počtu devadesát tři celkem dvacet jedna, které hovoří o úspěchu či neúspěchu sportovní diplomacie. Jedná se tedy o výrazně menší počet textů oproti první kategorii. Texty v této kategorii tedy pojednávají především o úspěšné či neúspěšné sportovní diplomacii států, ale není zde uvedeno na základě, jakých kritérií nebo způsobu měření toho bylo dosaženo. Články v této kategorii jsou následně členěny dle témat, o kterých pojednávají. První podskupina textů hovoří obecně o úspěšnosti sportovní diplomacie a následně další podskupiny obsahují informace o konkrétních státech a jejich úspěšné či neúspěšné sportovní diplomacii.

1) *Úspěšná sportovní diplomacie*

Textem hovořícím obecně o úspěchu sportovní diplomacie zde v rámci úspěšné organizace sportovních mega akcí je článek autorů Bence Garamvölgyi, Mariann Bardocz-Bencsik a Tamas Dóczy z roku 2022 a titulem „*Mapping the Role of Grassroots Sport in Public Diplomacy*“ vydaném v *Sport in Society* č. 25(5) na stranách 889 až 907, ve kterém je sport pro národy, regiony a města ideálním kanálem pro sdílení jejich identity, zásluh a „značek“ se zbytkem světa (Pigman a Rofe 2014). Podle Grixe a Brannagana (2016) jsou úspěšná organizace mega sportovních akcí a mezinárodní sportovní úspěchy považovány za významné příležitosti měkké moci, jejichž prostřednictvím mohou státy vytvářet příznivý obraz zahraniční veřejnosti. Autoři také uvádí spojení sportu a rozvoje při tvorbě programů „Sport for Development and Peace“, kdy toto spojení přináší úspěchy těmto programům. Úspěch sportovní diplomacie spočívá v konceptu partnerství, zejména s nestátním, nebo nevládním sportovním sektorem.

Skupina autorů Kambiz Abdi, Mahdi Talebpour, Jami Fullerton, Mohammad Javad Ranjkesh a Hadi Jabbari Nooghabi vydala v roce 2018 článek „*Converting Sports Diplomacy to Diplomatic Outcomes: Introducing a Sports Diplomacy Model*“ jež byl publikován v *International area studies review* číslo 21(4), strany 365-381. Autoři tohoto článku, uvádí, že pro úspěch sportovní diplomacie jsou nutné silné konverzní strategie, ke kterým jsou v tomto článku uvedeny konkrétní příklady z historie. Těmito strategiemi jsou: „Official and Sports Diplomacy Solidarity, Competent Cultural Ambassadors, High-Performance a Vast Media Coverage“. Text také pracuje s nejpoužívanějšími zdroji a nástroji sportovní diplomacie a s nejvíce očekávanými výstupy a výsledky těchto zdrojů. Dalším je text od stejných autorů vydaný v roce 2019 s titulem „*Identifying Sports Diplomacy Resources as Soft Power Tools*“ publikovaném tentokrát v *Place Branding and Public Diplomacy* vydání 15 strany 147-155. Stejní autoři jako u předchozího textu tentokrát zkoumali využívání sportovní diplomacie státy a pokouší se zde identifikovat nejpoužitelnější prostředky sportovní diplomacie, které mají vlády k dispozici a které mohou využít jako nástroje měkké moci. Také zde se vyskytuje spojení úspěšná sportovní diplomacie ve spojení s úspěšným programem sportovní diplomacie Norska, který zahrnuje poskytování pomoci chudým zemím na rozvoj sportu, pořádání sportovních akcí a udržování prvenství v mezinárodním sportu. Dalším z článků píšících o úspěšnosti sportu na poli diplomacie je od autora Michała Marcina Kobiereckiho z roku 2017 „*The Commonwealth Games as an Example of Bringing States Closer through Sport*“, který byl publikován v *Physical Culture and Sport. Studies and Research* číslo 73(1) a strany 36-43. Jak již vyplývá z názvu, tak autor zde poukazuje, že hrám Commonwealthu se daří zachovat jejich původní podobu a dosahovat původních cílů, kterými jsou podpora spolupráce a přátelství mezi zeměmi, jimž dříve vládla Velká Británie. Úspěch Her Commonwealthu lze spatřovat také v tom, že je atmosféra

v postkoloniálních státech během této události dobrá a napětí těžko rozpoznatelné.

2) Japonsko

Následující článek hovoří o úspěšném konání sportovní akce pořádané v Japonsku během studené války. Článek od autora Jessamyn R. Abel „*Japan's Sporting Diplomacy: the 1964 Tokyo Olympiad*“ vydaném v roce 2012 v *The International History Review* vydání 34(2) na stranách 203 až 220 hovoří o velkém sportovním a diplomatickém úspěchu Olympijských her v roce 1964, po kterém se sportovní diplomacie stala trvalou součástí japonské zahraniční politiky, která je dodnes využívána k podpoře mezinárodních kontaktů a k lepšímu poznání a pochopení Japonska. Autor v závěru uvádí, že dopad her na zahraniční vztahy Japonska asi nelze přesně změřit. Důležité však je, že v médiích i mezi vládními představiteli se rozšířil názor, že tato událost ukázala světu, že Japonsko překonalo poskvřněnou imperialistickou minulost a že se v budoucnu bude věnovat mezinárodní spolupráci a přátelství.

Nejnovější článek od Yoava Dubinskyho vydaný v roce 2023 s titulem *The Olympic Games and Judo Diplomacy: An Exploratory Discussion on Country Image in Tokyo 2020* publikovaný v *Communication & Sport* pojednává o roli sportu, v případě tohoto textu se jedná o japonské bojové umění judo, a jeho roli při budování *nation brandu* Japonska, a to v souvislosti s odloženými olympijskými hrami v Tokiu 2020. Autor v článku definuje *nation branding* ve spojitosti s olympijskými hrami. Zkoumá, jak zápasy v judu ovlivnily japonskou veřejnou diplomacii, obraz země a *nation branding*. Soutěže v Judo dodaly pozitivní hodnoty pro celkový obraz a *nation branding* Japonska.

3) Tchaj-wan

Článek autora Chia-Ju Yen vydaný v roce 2013 s názvem Sport, Diplomacy, and the Role of an Athlete as Ambassador: Liang-Huan Lu and Golf in Taiwan publikovaném v *The International Journal of the History of Sport* číslo 30(9) na stranách 1008-1021 popisuje příběh tchajwanského golfisty, který se stal významným sportovním ambasadorem. V článku je uvedeno, že golfová diplomacie tchajwanského golfisty Liang-Huan Lua byla úspěšnější než oficiální diplomacie prováděná velvyslanectvím. Dokázal pomocí svých úspěchů prosazovat tchajwanské zájmy ve světě. Tento článek je příkladem úspěšného využití nástroje sportovní diplomacie, a tedy role sportovců jako sportovních diplomatů.

4) Čínská lidová republika

Článek autora Yu-wai Vic Li z roku 2019 nazvaný Two Tales of China's Sport Diplomacy: Post-Handover Hong Kong and Macau Special Administrative Regions Compared a vydaný v *The Sports Development of Hong Kong and Macau* Routledge na stranách 131 až 149 popisuje zahraničně politické a sportovní diplomatické vztahy Číny a dvou zvláštních administrativních oblastí Hongkongu a Macau. Autor popisuje úspěšné sportovní fórum pořádané v Macau, které sloužilo k prohloubení sportovních vztahů s lusofonními státy. Další článek od autorů Donna Wong a Yue Meng-Lewis vydaný roku 2022 s titulem Esports Diplomacy—China's Soft Power Building in the Digital Era publikovaném v *Managing Sport and Leisure* číslo 28(3) na stránkách 247 až 269 hovoří o novém nastupujícím nástroji sportovní diplomacie a to E-sport neboli elektronické sporty označující sportovní soutěže v hraní videoher. Skrze úspěšné výstupy v této oblasti E-sportovní diplomacie si Čína buduje a podporuje statut globální velmoci. Autoři uvádí, že i v rámci čínského e-sportu se jedná o úspěšném pořádání e-sportovních akcí, které slouží jako dobrý nástroj pro zviditelnění Číny ve všech

oblastech. E-sport je nyní velmi úspěšným a finančně zajímavým nástrojem sportovní diplomacie Číny.

Autoři tohoto článku Chuanqian Zhao a Jorge Knijnik z roku 2021 pojmenovaném *Women's Tennis Diplomacy: Australia–China Cultural Relations and Li Na as a Sports Celebrity Diplomat of the Australian Open* a vydaném v *International Journal of Sport Policy and Politics* číslo 13(2) na stranách 341-358 popisuje jeden z výše uvedených nástrojů sportovní diplomacie, a to o významné sportovkyni ze které se po jejím úspěchu při zisku tenisového grandslamového titulu stala sportovní celebrita s pravomocemi sportovního diplomata. Tento úspěch se stal neoficiálním ale významným faktorem budování vzájemných vztahů mezi Austrálií a Čínou.

5) *Nový Zéland*

Autor dalšího textu Anthony Deos s titulem „*Sport and Relational Public Diplomacy: the Case of New Zealand and Rugby World Cup 2011*“ vydaném v roce 2014 v *Sport in Society* vydání 17(9) na stranách 1170-1186 tvrdí, že případ mistrovství světa v ragby v roce 2011, které hostil Nový Zéland představuje model úspěšné sportovní diplomacie s využitím vztahového přístupu. Cílem tohoto výzkumu nebylo vyhodnotit úspěšnost šampionátu nebo souvisejících kampaní z finančního nebo kvantitativního hlediska.

6) *Fidži*

Tento článek autora Johna Connella z roku 2018 s názvem „*Fiji, Rugby and the Geopolitics of Soft Power. Shaping National and International Identity*“ vydaném v *New Zealand Geographer* číslo 74(2) strany 92 až 100. Autor uvádí, že většina států považuje sportovní úspěchy, zejména v globálních kontextech a soutěžích, jako jsou olympijské hry a mistrovství světa, za částečné měřítko svého postavení ve světě sportu i v širším mezinárodním společenství. O tento úspěch

se obvykle usiluje prostřednictvím úspěšného pořádání takových „mega akcí“, jako jsou olympijské hry a mistrovství světa, a ačkoli o to nejzřetelněji usilují autoritářské státy, jako je Rusko a Čína, postupně to nabývá všeobecného významu s tím, jak se stále více zemí zapojuje do vrcholového světového sportu a uchází se o pořádání velkých mezinárodních sportovních akcí. Tuto skutečnost demonstruje autor na příkladu ostrovního státu Fidži. Fidži využilo svých úspěchů v ragby a vítězství na olympijských hrách v roce 2016 k celosvětové propagaci, posílení své národní image a podpoře legitimacy vlády.

7) Jihoafrická republika

Následující tři články pojednávají o sportovní diplomacii Jihoafrické republiky. V prvním z nich autor Olusola Ogunnubi v textu v článku *„Soft Power and the Currency of Sports:(Re) imagining South Africa’s Rising Hegemony in Africa“* vydaném v roce 2019 v *Global Society* vydání 33(4) se na stránkách 520 až 540 zabývá zapojením Jihoafrické republiky do mezinárodního sportu skrze dobrá umístění ve světových i regionálních akcích jako jsou olympijské hry, Hry Commonwealthu a Africké hry. Následně uvádí autor úspěšné užití nástrojů sportovní diplomacie jako například možnost pořádání úspěšného Mistrovství světa ve fotbale v roce 2010. V případě druhého článku je téma velmi podobné. Tento článek se také, jak již z názvu vyplývá, zabývá pořádáním fotbalového Mistrovství světa v Jihoafrické republice v roce 2010. Autor Bishnupriya Padhi ve svém článku z roku 2011 s titulem *„Sports Diplomacy: South Africa and FIFA 2010“* vydaném v *Insight on Africa* číslo 3(1) na stranách 55 až 70 zdůrazňuje, že úspěšné pořádání takovéto velké sportovní akce kladně ovlivnilo pohled světa na Jihoafrickou republiku. Jihoafrická republika na základě udělení pořadatelství tohoto mistrovství investovala do rozvoje infrastruktury a služeb. Toto mistrovství přispělo také k velkému ekonomickému růstu. Posledním článkem je od autorky Andreia Soares e Castro z roku 2013 s výstižným titulem *„South Africa’s*

Engagement in Sports Diplomacy: The Successful Hosting of the 2010 FIFA World Cup“ vydaném v *The Hague Journal of Diplomacy* číslo 8(3-4), strany 197 až 210. Autorka zde opět na příkladu Jihoafrické republiky zkoumá koncept sportovní diplomacie, a tedy využití sportu jako nástroje k prosazování zahraničněpolitických cílů, záměrů nebo zájmů států. Tvrdí, že se jedná o významný a rostoucí zdroj měkké moci.

8) *Spojené státy americké*

Tyto články se buď plně či okrajově zabývají sportovní diplomacií Spojených Států Amerických. Autoři Thomas F. Carter a John Sugden v článku z roku 2012 „*The USA and Sporting Diplomacy: Comparing and Contrasting the Cases of Table Tennis with China and Baseball with Cuba in the 1970s*“ vydaného v *International Relations* vydání 26(1) na stránkách 101-121 pojednávají o dvou případech sportovní diplomacie. První případ Spojených států amerických a Číny a druhý případ USA a Kubu. V případě Číny je poukazováno na úspěch známé pingpongové diplomacie, která vedla k obnovení diplomatických vztahů mezi Čínou a USA. Na základě tohoto úspěchu se USA snažily o podobných úspěch v rámci basebalové diplomacie s Kubou, který se nestal. Další článek pojednává o sportovních událostech uskutečněných mezi USA a Čínou. Tuto skutečnost zmiňují autorky Verity Postlethwaite, Claire Jenkin a Emma Sherry v textu z roku 2022 „*Sport Diplomacy: An Integrative Review*“ publikovaného v *Sport Management Review* číslo 26(3) na stranách 1 až 22. Tento článek se zaměřuje především na vznik akademické literatury týkající se sportovní diplomacie a další teoretické a konceptuální rámce s tím spojené. V rámci zkoumaného tématu se tento článek o úspěšnosti sportovní diplomacie konkrétně o jejím měření nezmiňuje, je zde však uvedeno, že sportovní diplomacie slouží jako nástroj k prosazování širší politické agendy politických aktérů a důkazem toho je úspěšná pingpongová diplomacie mezi USA a Čínou v 70. letech 20. století s tím, že toto pomohlo položit

základy k navázání oficiálních vztahů mezi oběma zeměmi. Poslední text z prostředí americké sportovní diplomacie je od autora Daria Wainwrighta z roku 2021 „*Athletics, Exhibitions and Exchanges: American Sport Diplomacy in Iran, 1955–1959*“ vydaný v *The International Journal of the History of Sport* číslo 38(8) strany 811-828. Tento článek se zabývá krátkodobou americkou sportovní diplomacií v Íránu v 50. letech 20. století. Analyzuje motivy této politiky, použité iniciativy a míru, do jaké je američtí politici považovali za úspěšné. Klíčovými aspekty této sportovní diplomacie byla atletika a měla za cíl zlepšit negativní vnímání USA v Íránu.

9) Severní a Jižní Korea

Tato poslední a nejpočetnější skupina obsahující sedm textů se zabývá sportovní diplomacií převážně asijských zemí. Těmito zeměmi jsou převážně Severní a Jižní Korea a okrajově v prvním článku Tchaj-wan. O úspěchu strategií sportovní diplomacie pojednává dvojice autorů Doyeon Won a Weisheng Chiu v článku vydaného v roce 2018 s názvem „*Politics, Place and Nation: Comparing the Hosting of Sport Events in Korea and Taiwan*“ publikovaném v *Sport in Society*. Autoři zde porovnávají úspěšnou sportovní diplomacii Jižní Korey, která již pořádala olympijské hry, se sportovní diplomacií Tchaj-wanu, který nebyl v pořádání velkých sportovních akcí úspěšný kvůli své geopolitické situaci s pevninskou Čínou. Tchaj-wan dosud hostil pouze Světové hry v roce 2009 a Letní univerziádu v roce 2017. Dalším z autorů je Giwoong Jung a jeho článek z roku 2013 „*Sport as a Catalyst for Cooperation: Why Sport Dialogue Between the Two Koreas Succeeds in Some Cases but Not in Others*“ vydaný v *International Area Studies Review* vydání 16(3) strany 307-324. Cílem tohoto článku je přezkoumat úlohu sportu jako nástroje, nebo spouštěče spolupráce. Autor rozděluje celé období dialogů do několika fází a zkoumá roli sportu. Po přezkoumání úspěchu a neúspěchu dialogů se autor vyslovuje pro využití sportu jako nástroje dialogu,

přičemž předpokladem je strategická volba aktérů. Dvojice autorů Yeonheung Kang a Barrie Houlihan v článku z roku 2021 „*Sport as a Diplomatic Resource: The Case of South Korea, 1970-2017*“ publikovaného v *International Journal of Sport Policy and Politics* číslo 13(1) na stránkách 45 až 63 opět poukazuje na dva z nejúspěšnějších příkladů sportovní diplomacie v Asii, které se uskutečnily v Jižní Koreji v 80. letech: Asijské hry 1986 a Olympijské hry 1988 v Soulu. Také tento článek popisuje využití sportu jako nástroje měkké moci v průběhu let 1970 až 2017. Následující článek od autorů Håvard Mogleiv Nygård, a Scott Gates z roku 2013 „*Soft Power at Home and Abroad: Sport Diplomacy, Politics and Peace-Building*“ vydaného v *International area studies review* číslo 16(3) na stranách 235 až 243 uvádí opět na příkladu úlohy sportovní diplomacie na utváření diplomatických vztahů mezi Severní a Jižní Koreou. Autoři podtrhují roli sportu k vytváření platformy pro politický dialog mezi oběma zeměmi, jejichž vztahy jsou jedny z nejnapjatějších v mezinárodním prostředí. Stejně jako předchozí články i tento autora Victora Cha z roku 2013 „*The Asian Games and Diplomacy in Asia: Korea–China–Russia*“ publikovaný v *The International Journal of the History of Sport*, vydání 30(10), na stranách 1176 až 1187 hovoří o dvou z méně známých, ale nejúspěšnějších případech sportovní diplomacie v Asii, které se odehrály na Korejském poloostrově: olympijské hry v Soulu v roce 1988 a Asijské hry v letech 1986 a 1990. V obou případech vláda Korejské republiky využila sportovní událost jako účinný nástroj k překonání bariér studené války se Sovětským svazem a Čínou. Ačkoli jsou tyto případy ve srovnání s pingpongovou diplomacií méně známé, představují účinné využití sportu k dosažení diplomatických průlomů, které zásadně změnilo geostrategické prostředí kolem poloostrova. V případě olympijských her v Soulu v roce 1988 využila Korejská republika tyto hry k navázání diplomatických vztahů s Moskvou v roce 1990. A v případě asijských her poskytly události kolem her v roce 1986 (pořádaných v Soulu) a 1990 (pořádaných v Pekingu) oběma zemím záminku k překonání studenoválečného rozkolu. Text

autorů J. A. Mangan, Gwang Ok a Kyoungho Park již z roku 2011 s titulem „*From the Destruction of Image to the Reconstruction of Image: A Sports Mega-Event and the Resurgence of a Nation—the Politics of Sport Exemplified*“ vydaný opět v *The International Journal of the History of Sport*, číslo 28(16) na stránkách 2339-2364 je dalším ze skupiny článků, který pojednává o sportovní diplomacii Jižní Koreji tentokrát v souvislosti s pořádáním Olympijských her v roce 1998 s čímž souvisel úspěch sportovní diplomacie, který vynesl úspěch v možnosti pořádání Mistrovství světa ve fotbale v roce 2002. Předposlední a zároveň nejstarší text této kategorie je text Udo Merkela z roku 2009. Článek s názvem „*Sport, Politics and Reunification—a Comparative Analysis of Korea and Germany*“ vydaný v *The International Journal of the History of Sport*, 26(3) se na stranách 406 až 428 opět zmiňuje o úspěšném pořádání velkých sportovních akcích jak v Koreji, tak v Německu.

3.1.3. Třetí kategorie

Z celkového počtu devadesáti tří prostudovaných odborných článků a textů byly nalezeny dva články zaměřené na konkrétní nástroj sportovní diplomacie a jeho následné měření. Ani jeden z nich tedy nepředstavuje všeobecná kritéria pro měření úspěšnosti sportovní diplomacie, která by šla použít na všechny státy využívající sportovní diplomacii. Oba články jsou od stejné dvojice autorů: Michał Marcin Kobierecki z Fakulty mezinárodních a politických studií, Katedra teorie politiky a politického myšlení, Univerzita v Lodži, Polsko a Piotr Strożek Fakulta ekonomie a sociologie, Katedra prostorové ekonometrie, Univerzita v Lodži, Polsko. Z tohoto zjištění můžeme usoudit, že pro oba autory je hlubší výzkum měření sportovní diplomacie důležitý, jelikož oba jejich články se tomuto tématu věnují. Prvním článkem v pořadí dle počtu citací 26. na WoS je text z roku 2021 s názvem *Sports Mega-Events and Shaping the International Image of States: How Hosting the Olympic Games and FIFA World Cups Affects*

Interest in Host Nations a druhý starší článek z roku 2017 v pořadí 41. na WoS dle počtu citací je s titulem *Sport as a Factor of Nation Branding: A Quantitative Approach*.

Podobná možnost výzkumu jako v případě zde představeného prvního článku je již uvedena ve třetí kapitole této diplomové práce zaměřené na měření úspěšnosti sportovní diplomacie na základě díla Jiřího Zákravského (2020).

Touto možností výzkumu úspěšnosti sportovní diplomacie je analýza úspěšnosti velké sportovní akce a jejího dopadu na pořádající stát. Tento způsob je v článku demonstrován na příkladu díla Jonathana Grixeho a Barrie Houlihana (2012), který se zabývá výzkumem úspěšnosti mistrovství světa ve fotbale pořádané v roce 2006 Německem. Jako indikátor úspěchu zde autoři uvádějí nárůst turismu a počet zahraničních turistů přijíždějících do Německa i šest let po uskutečnění tohoto konkrétního mistrovství světa.

V prvním článku s titulem „*Sports Mega-Events and Shaping the International Image of States: How Hosting the Olympic Games and FIFA World Cups Affects Interest in Host Nations*“ publikovaném v roce 2021 v *International Politics*, vydání 58(1) na stranách 49 až 70 autoři Kobierecki, M. M. a Strožek P. prezentují výzkum, který se věnuje problematice využití sportu k pozitivnímu ovlivnění image státu na příkladu pořádání sportovních mega akcí. Jedná se tedy o jeden z nástrojů využití sportovní diplomacie. Cílem jejich výzkumu bylo analyzovat, zda a do jaké míry umožňuje pořádání sportovních mega akcí státům zvýšit jejich mezinárodní viditelnost a známost. Analýza byla provedena na základě výkyvů v počtu vyhledávání názvů zemí, na Googlu, které v letech 2004-2018 hostily olympijské hry a mistrovství světa ve fotbale. Autoři sestavili lineární ekonometrické modely s cílem změřit rozsah vlivu pořádání příslušných sportovních mega akcí na počet vyhledávání příslušných zemí ve vyhledávači

Google. Pro výzkum autoři použili data z vyhledávače Google, jednoho z nejvhodnějších nástrojů pro vyhledávání informací, s využitím Google Trends. To autorům umožnilo použít v rámci výzkumu co nejrepresentativnější vzorek. Závislou (endogenní) proměnnou představoval počet vyhledávání názvu země (v angličtině), která v příslušných měsících hostila mistrovství světa ve fotbale, nebo olympijské hry, užívateli vyhledávače Google z každé země. Časová řada byla normalizována a nabývala hodnot mezi 0 a 100, přičemž maximální hodnota (100) určovala, že počet vyhledávání dané fráze v daném měsíci byl nejvyšší v celém časovém měřítku. Proměnná byla vytvořena pro období od ledna 2004 do února 2019 (k 8. březnu 2019). Díky tomuto časovému rozsahu mohlo být do nezávislé (vysvětlující) proměnné zahrnuto osm sportovních mega akcí pořádaných v sedmi státech: Olympijské hry v Athénách, Řecko (13. – 29. srpen 2004), fotbalové Mistrovství světa v Německu (9. červen – 9. červenec 2006), Olympijské hry v Pekingu, Čína (8. – 24. srpen 2008), fotbalové Mistrovství světa v Jihoafrické republice (11. červen – 11. červenec 2010), Olympijské hry v Londýně, Velká Británie (27. červenec – 12. srpen 2012), fotbalové Mistrovství světa v Brazílii (12. červen – 13. červenec 2014), Olympijské hry v Rio de Janeiru, Brazílie (5. – 21. srpen 2016), fotbalové Mistrovství světa v Rusku (14. červen – 15. červenec 2018).

Kobierecki a Strožek vyjádřili exogenní (nezávislou) proměnnou ve formě 0 a 1 (binární) proměnné, kde hodnota 1 představovala data sportovních událostí a ovlivňovala tak endogenní (závislou) proměnnou, která představovala počty vyhledání názvů jednotlivých zemí. Předpokládali, že potenciál zviditelnění hostitelské země začíná již před zahajovacím ceremoniálem a po jeho skončení je stále diskutován a shrnut v médiích. Proto byla pro každou olympiádu kódována hodnota 1 pro 3 měsíce: před, během a po skončení akce. Naproti tomu u mistrovství světa ve fotbale byla hodnota 1 kódována pro 2 měsíce, protože

všechny tyto akce se konaly po dobu 2 měsíců. Aby autoři mohli ověřit, zda se výše uvedené sportovní mega události nekonaly ve stejném období jako jiné významné události nebo události spojené s danou zemí, provedli obsahovou analýzu deseti nejlepších výsledků vyhledávání názvu analyzované země v Google News v daném období. Ve většině případů se naprostá většina výsledků týkala následujících sportovních událostí: Řecko - 4/10 zpráv souvisejících s olympijskými hrami (3/10 se týkaly řeckého vystoupení na UEFA EURO 2004 v Portugalsku); Německo 8/10; Čína-7/10; Jihoafrická republika-8/10; Velká Británie-10/10; Brazílie-10/10 během mistrovství světa ve fotbale v roce 2014 a 8/10 během olympijských her; Rusko 0/10 (většina zpráv se týkala ruského vměšování do prezidentských voleb v USA). Kvantitativní analýza rozsahu vlivu pořádání mistrovství světa ve fotbale a Olympijských her na počet vyhledávání názvů příslušných zemí na Googlu uvedli autoři v tabulce číslo 1 na stránce 64. V analýze zohledňují měsíce od ledna 2004 do února 2019. Pro větší přehlednost jsou uvedeny pouze nejvýznamnější parametry ekonometrických modelů. Na základě upraveného R-kvadrátu je popis analyzovaných událostí v příslušných zemích vyjádřen v procentech. Úprava modelů se pohybuje v rozmezí od mírně nad 6 % v případě Číny po více než 60 % v případě Ruska. Úroveň úpravy je u většiny zemí relativně nízká s výjimkou Ruska (60 %) a Jihoafrické republiky (40 %), u nichž je úroveň úpravy označena jako průměrná. Tato situace souvisí se skutečností, že vyhledávání na Googlu pro určitou zemi závisí na řadě faktorů (včetně nepřímých) a konání sportovní akce je pouze jedním z nich. Navzdory nedokonalosti těchto parametrů umožňují autorům předložené modely interpretaci údajů. Výsledkem jejich ekonometrické analýzy bylo zjištění, že pořádání olympijských her a mistrovství světa ve fotbale má různý vliv na počet vyhledávání názvů analyzovaných států na Googlu, ačkoli v každém případě statistika t-Student ověřená pomocí hodnoty p umožnila konstatovat, že všechny parametry exogenních (nezávislých) proměnných jsou

statisticky signifikantní. Výsledky výzkumu jsou následující. Nejvyšší skóre bylo zaznamenáno u Ruska, ačkoli načasování této události se shodovalo s mezinárodními kontroverzemi spojenými s ruským vměšováním do prezidentských voleb v USA. Sportovní mega akce pořádané v Německu, Jihoafrické republice, Velké Británii a Brazílii měly na základě počtu vyhledávání jejich názvů na Googlu silný nebo velmi silný vliv na zájem o příslušné země. V případě Číny byl význam pořádání sportovních událostí na základě vyhledávání na Googlu mírnější.

V závěru článku poukazují autoři na problematiku spojenou s výběrem metody pro tento výzkum. Počty vyhledávání na Googlu mohly být ovlivněny dalšími aspekty, jako například současně probíhajícími událostmi netýkající se dané sportovní akce nebo tento zvýšený zájem o danou zemi byl způsoben negativními či kontroverzními aspekty spojené s danou sportovní akcí. Jinými slovy, zvýšení viditelnosti a známosti státu nemusí nutně ukazovat na zlepšení jeho image. Autoři tedy uvádí, že sportovní mega akce mohou díky většímu zviditelnění a známosti země vytvořit příležitost pro šíření pozitivní image, přičemž výsledky tohoto výzkumu dokazují, že pořádání sportovních mega akcí vyvolává zvýšený zájem o hostitelské země.

Druhý článek autorů Kobierecki, M. M. a Strožek, P. vydaný v roce 2017 v *The International Journal of the History of Sport*, svazek 34(7-8) stránky 697 až 712. Jak již název „*Sport as a Factor of Nation Branding: A Quantitative Approach*“ napovídá tak se zabývá „*nation brandingem*“ státu a využití sportu k jeho posílení. Obdobně jako předchozí článek i tento pojednává o možnosti výzkumu sportovní diplomacie, který je uveden také ve třetí kapitole této práce. Tímto způsobem je v tomto případě sociologické šetření v oblasti „*nation brandingu*“. Jiří Zákravský (2020) tuto možnost uvádí ve svém díle na příkladu dotazníkového šetření od *Anholt-GfK Roper Nation Brands Index*, které provádí globální průzkum „*nation brandu*“. Jak Zákravský, tak autoři představovaného článku Kobierecki a Strožek uvádí, že existují různé problémy, které vyvolávají pochybnosti o účinnosti těchto šetření. Uvádí, že indexy založené na průzkumech veřejného mínění zpravidla vhodněji odrážejí komplexnost „*nation brandingu*“, ale vícerozměrný přístup k hodnocení země představuje analytický problém hodnocení důležitosti jednotlivých faktorů „*nation brandu*“.

Jak již bylo uvedeno výše, autoři se v tomto článku také zaměřili na výzkum nástroje v oblasti sportovní diplomacie. Jedná se o využití sportu v oblasti budování „*nation brandu*“ států. Cílem autorů bylo zjistit, zda dobré sportovní výsledky utvářejí značku národa a činí tak sport nástrojem budování „*nation brandingu*“. Analýzu uskutečnili pomocí modelů panelových dat. Pro svůj výzkum využili autoři data ze zprávy BBC z června 2014, kterou provedly společnosti PIPA a Globe Scan v rámci dotazníkového šetření. Úroveň sportu měřili na základě úspěchů států na letních olympijských hrách a na mezinárodní image 10 vybraných zemí s využitím dostupných dat týkajících se značky států představených níže, přičemž celkový průzkum veřejného mínění byl proveden ve 24 státech. Vzorek zahrnoval následující státy: Kanada, Německo, Velká Británie, Francie, Japonsko, Brazílie, Jižní Korea, Spojené Státy Americké, Čína a Rusko.

V prvním grafu autoři uvádí analyzovaná data o „*nation brandu*“ jednotlivých států na základě zprávy BBC World Service Poll z června 2014. Tato data označená autory jako endogenní (závislá) proměnná jsou založena na počtu respondentů z vybraných států shromážděných za rok 2004, 2008 a 2012. Za rok 2004 uvádí autoři 23,518 respondentů, za rok 2008 13,575 respondentů a 2012 24,542 respondentů. Tato data využili autoři pro výpočet tzv. MBC („*Measure of a Brand of a Country*“). Na základě tohoto výpočtu jsou za nejlépe vnímané státy ve vzorku považovány Kanada a Německo. V posledních několika letech se tyto dvě země vyznačovaly nejvyššími mírami MBC. Nejnižší úroveň MBC mezi analyzovanými státy byla zaznamenána v USA, Číně a Rusku. U dvou posledně jmenovaných došlo v posledních letech k výraznému poklesu, zatímco vnímání USA se naopak zlepšilo. Všechny tyto údaje jsou uvedené v názorném grafu na straně 704 tohoto článku. Dále jejich výzkum pracuje s výpočtem tzv. MOM („*Measures of Olympic Medal*“), což uvádí jako exogenní (nezávislou) proměnnou v panelovém modelu. MOM byla vypočtena na základě medailových tabulek ze tří letních olympijských her: Atény 2004, Peking 2008 a Londýn 2012. Výsledky tohoto výpočtu jsou uvedeny na straně 706 v tabulce č. 1 a vyplývá z nich, že se ve většině případů úroveň MOM zhoršila. Na základě sesbíraných dat vybrali autoři panelový model fixních efektů („*Fixed Effects Model – FEM*“), který byl dle jejich analýzy nejpřesnější pro jejich výzkum. Na základě tohoto modelu vytvořili autoři tabulku na straně 708 a na jejím základě naznačili význam, směr a sílu vlivu sportu. Dále zjistili relevantní statistický vliv MOM na MBC. Na základě t-Studentovy statistiky („*t-Student statistics*“), jejíž úroveň je 3,561 s empirickou hladinou pravděpodobnosti nižší než kritická hodnota stanovená autory na hladině 0,05, konstatovali autoři, že parametr této proměnné je statisticky významný a interpretovatelný.

V závěru článku autoři uvádí, že někteří odborníci sport či sportovní diplomacii neberou v potaz jako nástroj utváření image národa. Na základě toho v rámci této výzkumné oblasti navrhli nový přístup, který zahrnoval využití výše představené metody analýzy, a to z ekonometrie převzaté panelové modely. Výsledky jejich šetření prokázaly, že úroveň elitního sportu může ovlivnit způsob, jakým je země vnímána zahraniční veřejností. Autoři tímto potvrdili hypotézu výzkumu, podle níž dobré výsledky ve sportu přispívají k celkovému posílení „*nation brandu*“ států.

Závěr

Předkládaná diplomová práce si kladla za cíl představit problematiku ve výzkumu sportovní diplomacie spojenou s měřením její úspěšnosti. Tato stránka výzkumu byla představena za pomoci díla Jiřího Zákravského (2020), který se tímto tématem dlouhodobě zabývá. Hlavním cílem této diplomové práce bylo v devadesáti třech nejvíce citovaných odborných článcích indexovaných na portálu *Web of Science* na téma sportovní diplomacie zjistit, zda v některých z nich píší jejich autoři o problematice ve výzkumu sportovní diplomacie, a to o měření její úspěšnosti.

Tyto články byly rozděleny do tří kategorií. První kategorie zahrnovala články nepojednávající o úspěšnosti sportovní diplomacie či o způsobu měření. Z celého vzorku devadesáti tří odborných článků bylo sedmdesát článků zařazeno do této první kategorie. Druhá kategorie obsahovala texty pojednávající obecně o úspěšné či neúspěšné sportovní diplomacie. Do této kategorie bylo zařazeno dvacet jedna článků. Třetí a poslední kategorie obsahovala články pojednávající o měření úspěšnosti sportovní diplomacie a jakým způsobem je toho v těchto článcích dosahováno. Ve vybraném vzorku devadesáti tří odborných článků se vyskytly pouze dva texty od stejné dvojice autorů, které pojednávají o měření konkrétního nástroje sportovní diplomacie a jaký má tento nástroj efekt na státy. První z článků se zabýval využitím sportu k pozitivnímu ovlivnění image státu na základě pořádání Olympijských her a fotbalového Mistrovství světa mezi lety 2004 až 2018. Výzkum zde byl proveden na základě výkyvů v počtu vyhledávání názvu daných zemích ve vyhledávači Google za využití lineárních ekonometrických modelů. Z výsledků výzkumu následně autoři uvádí, že pořádání sportovních mega akcí vyvolává zvýšený zájem o hostitelské země.

Druhý článek zkoumal využití sportu v oblasti budování „*nation brandu*“ států. K tomuto výzkumu využili autoři panelové modely převzaté opět z ekonometrie. Jako proměnné byla použita data z dotazníkového šetření a výpočty dvou hodnot, a to MBC a MOM. Přičemž zjistili relevantní statistický vliv MOM na MBC. V rámci výzkumu v tomto článku autoři uvádí, že sport je relevantním faktorem posilující „*nation branding*“ států.

Na základě představení výzkumů obou článků můžeme konstatovat, že ve vybraném vzorku nebyly nalezeny články, které by představovali obecný způsob měření úspěšnosti sportovní diplomacie. Tato zjištění obsažená v této diplomové práci mohou dát podnět k dalšímu výzkumu úspěšné či neúspěšné sportovní diplomacie a problematiky jejího následného měření.

Seznam literatury

Abdi, K., Talebpour, M., Fullerton, J., Ranjkesh, M. J., & Jabbari Nooghabi, H. (2018). Converting sports diplomacy to diplomatic outcomes: Introducing a sports diplomacy model. *International area studies review*, 21(4), 365-381.

Abdi, K., Talebpour, M., Fullerton, J., Ranjkesh, M. J., & Nooghabi, H. J. (2019). Identifying sports diplomacy resources as soft power tools. *Place Branding and Public Diplomacy*, 15(3), 147-155.

Baker, R. E., Baker, P. H., Atwater, C., & Andrews, H. (2015). Sport for development and peace: A program evaluation of a sport diplomacy initiative. *International Journal of Sport Management and Marketing*, 16(1-2), 52-70.

BBC, (2022) Beijing Winter Olympics boycott: Why are the Games so controversial, British Broadcasting Corporation, (<https://www.bbc.com/news/explainers-59644043> 10.4.2023)

Berg, B. K. (2021). The Immense Potential of Sport Diplomacy. *Findings in Sport, Hospitality, Entertainment, and Event Management*, 1(1), 6.

Boykoff, J. (2022). Framing the games: US media coverage of the Beijing 2022 Winter Olympics. *Communication & Sport*.

Clarivate (2023). Web of Science platform (<https://clarivate.com/webofsciencegroup/solutions/web-of-science/>, 09.02.2023)

Cull, N.J. (2008). Public diplomacy: Taxonomies and histories. *ANNALS of the American Academy of Political Science* 616 (1): 31–54.

Cull, N.J. (2010). Public diplomacy: Seven lessons for its future from its past. *Journal of Place Branding and Public Diplomacy* 6: 11–17.

Dubinsky, Y. (2019). From soft power to sports diplomacy: A theoretical and conceptual discussion. *Place Branding and Public Diplomacy*, 15: 156-164.

Freeman, K. (2012). Sport as swaggering: utilizing sport as soft power. *Sport in Society*, 15(9), 1260-1274.

Gilboa, E. (2006). Public diplomacy: The missing component in Israel's foreign policy. *Israel affairs*, 12(4), 715-747.

Grix, J., & Houlihan, B. (2014). Sports mega-events as part of a nation's soft power strategy: The cases of Germany (2006) and the UK (2012). *The British journal of politics and international relations*, 16(4), 572-596.

Jackson, S. J., & Haigh, S. (2008). Between and beyond politics: Sport and foreign policy in a globalizing world. *Sport in society*, 11(4), : 349–358.

Kobierecki, M. M., & Strożek, P. (2017). Sport as a factor of nation branding: A quantitative approach. *The International Journal of the History of Sport*, 34(7-8), 697-712.

Murray, S. (2012). The two halves of sports-diplomacy. *Diplomacy & statecraft*, 23(3), 576-592.

Murray, S. (2017). Sports diplomacy in the Australian context: Theory into strategy. *Politics & Policy*, 45(5), 841-861.

Murray, S. (2018). *Sports diplomacy: Origins, theory and practice*. Routledge.

Murray, S., & Pigman, G. A. (2014). Mapping the relationship between international sport and diplomacy. *Sport in Society*, 17(9), 1098-1118.

Niedja de Andrade e Silva Forte dos Santos (2021) The Interplay of Soft Power and Sharp Power in Sport Diplomacy: A Conceptual Framework, *Journal of Global Sport Management* 1-19

Nye Jr, J. S. (1990). *Bound to lead: The changing nature of American power*. Basic books.

Nye Jr, J. S. (2004). *Soft power: The means to success in world politics*. Public affairs.

Nye, J. S. (2021). Soft power: the evolution of a concept. *Journal of Political Power*, 14(1), 196-208.

Nygård, H. M., & Gates, S. (2013). Soft power at home and abroad: Sport diplomacy, politics and peace-building. *International area studies review*, 16(3), 235-243.

Özsari, Arif, et al. (2018). Sport Diplomacy as Public Diplomacy Element. *International Journal of Sport Culture and Science*, 6(3), 339-349.

Pamment, J. (2019). Special issue on sports diplomacy. *Place Branding and Public Diplomacy*, 15, 145-146.

Parrish, R., Duval, A., Mitevska, S., Murray, S., Gonzalez, C. P., Rofe, S., Gabriel, M. & Zintz, T. (2020). Special Edition on EU Sport Diplomacy: Sport and Citizenship: *Sport et Citoyennete. Revue Sport et Citoyenneté* 49, 1-40.

Pigman, G. A. 2014. „International Sport and Diplomacy’s Public Dimension: Governments, Sporting Federations and the Global Audience.“ *Diplomacy & Strategy* 25, 94-114.

Pigman, G. A., & Rofo, J. S. (2014). Sport and diplomacy: an introduction. *Sport in Society*, 17(9), 1095-1097.

Postlethwaite, V., Jenkin, C., & Sherry, E. (2022). Sport diplomacy: an integrative review. *Sport Management Review*, 1-22.

The New York Times (2022) *The Diplomatic Boycott of the Beijing Winter Olympics, Explained* (<https://www.nytimes.com/article/diplomatic-boycott-olympics.html> 10.4.2023)

Trunkos, J., & Heere, B. (2017). Sport diplomacy: A review of how sports can be used to improve international relationships. *Case studies in sport diplomacy*, 1-18.

Zákravský, J. (2016). Sport a mezinárodní vztahy. Sportovní diplomacie jako součást zahraniční politiky. *Central European Journal of Politics*, 2(2), 15-36.

Zákravský, J. (2020). Autoetnografie a možnosti jejího využití ve výzkumu sportovní diplomacie. Astana Pro Team, kazašská sportovní diplomacie a mé cyklistické já. In *INTERPOLIS' 19*. Banská Bystrica: Belianum. Vydavatelství Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, 2020. s. 286-294. ISBN: 978-80-557-1677-0

Resumé

The title of this thesis is "How to measure the success of sports diplomacy?" Sport diplomacy as a separate discipline is very closely related to other theoretical concepts, which are soft power and public diplomacy, which are introduced in the first part of this thesis. This is followed by an introduction to the tools of sports diplomacy and one of the actors operating in the field of sports diplomacy, namely the European Union. This aforementioned theoretical delineation of concepts is followed by the introduction of strategies and outcomes of successful and unsuccessful sport diplomacy. This is followed by the introduction of an issue in sport diplomacy research, namely the measurement of the success of sport diplomacy according to Jiří Zákavský (2020). This chapter is followed by the introduction of a series of scholarly articles discussing sport diplomacy, and in these articles is examined whether there are already some considerations or possible ways of measuring the success of sport diplomacy.

Přílohy

1. Kategorie článků

- 1) Murray, S. (2012). The two halves of sports-diplomacy. *Diplomacy & statecraft*, 23(3), 576-592.
- 2) Merkel, U. (2008). The politics of sport diplomacy and reunification in divided Korea: One nation, two countries and three flags. *International review for the sociology of sport*, 43(3), 289-311.
- 4) Houlihan, B., & Zheng, J. (2015). Small states: sport and politics at the margin. *International journal of sport policy and politics*, 7(3), 329-344.
- 5) Rowe, D. (2019). The worlds that are watching: Media, politics, diplomacy, and the 2018 PyeongChang Winter Olympics. *Communication & sport*, 7(1), 3-22.
- 6) Tomlinson, A. (2014). The supreme leader sails on: Leadership, ethics and governance in FIFA. *Sport in Society*, 17(9), 1155-1169.
- 7) McDonald, M. G. (2015). Imagining neoliberal feminisms? Thinking critically about the US diplomacy campaign, 'Empowering Women and Girls Through Sports'. *Sport in Society*, 18(8), 909-922.
- 9) Jackson, S. J. (2013). The contested terrain of sport diplomacy in a globalizing world. *International Area Studies Review*, 16(3), 274-284.
- 10) Polley, M. (2006). The amateur ideal and British sports diplomacy, 1900–1945. *Sport in history*, 26(3), 450-467.
- 12) Dubinsky, Y. (2019). From soft power to sports diplomacy: A theoretical and conceptual discussion. *Place Branding and Public Diplomacy*, 15, 156-164.

- 13) Postlethwaite, V., & Grix, J. (2016). Beyond the acronyms: Sport diplomacy and the classification of the International Olympic Committee. *Diplomacy & statecraft*, 27(2), 295-313.
- 15) Johnson, J. A. (2018). Taekwondo and peace: How a killing art became a soft diplomacy vehicle for peace. *The International Journal of the History of Sport*, 35(15-16), 1637-1662.
- 16) Johnson, J. A., & Vitale, G. (2018). Taekwondo diplomacy: New possibilities for peace on the Korean Peninsula. *Physical Activity Review*, (6), 237-250.
- 17) Richelieu, A. (2018). A sport-oriented place branding strategy for cities, regions and countries. *Sport, Business and Management: An International Journal*, 8(4), 354-374.
- 18) Rofe, J. S. (2014). It is a squad game: Manchester United as a diplomatic non-state actor in international affairs. *Sport in Society*, 17(9), 1136-1154.
- 20) Xifra, J. (2009). Building sport countries' overseas identity and reputation: A case study of public paradiplomacy. *American Behavioral Scientist*, 53(4), 504-515.
- 22) Jang, H., & Lee, Y. H. (2016). A Business Analysis of Asian Baseball Leagues. *Asian Economic Policy Review*, 11(1), 95-112.
- 24) Pamment, J. (2016). Rethinking diplomatic and development outcomes through sport: Toward a participatory paradigm of multi-stakeholder diplomacy. *Diplomacy & Statecraft*, 27(2), 231-250.
- 25) Dichter, H. L. (2021). The diplomatic turn: The new relationship between sport and politics. *The International Journal of the History of Sport*, 38(2-3), 247-263.

- 27) Dubinsky, Y. (2019). Analyzing the roles of country image, nation branding, and public diplomacy through the evolution of the modern Olympic movement. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 84(1), 27-40.
- 28) Lee, J. W. (2021). Olympic ceremony and diplomacy: South Korean, North Korean, and British media coverage of the 2018 Olympic Winter Games' opening and closing ceremonies. *Communication & Sport*, 9(5), 761-784.
- 29) Nam, B. H., Shin, Y. H., Jung, K. S., Kim, J. H., & Nam, S. (2019). Promoting knowledge economy, human capital, and dual careers of athletes: a critical approach to the Global Sports Talent Development Project in South Korea. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 11(4), 607-624.
- 30) Qingmin, Z. (2013). Sports diplomacy: The Chinese experience and perspective. *The Hague Journal of Diplomacy*, 8(3-4), 211-233.
- 32) Nam, B. H., Marshall, R. C., Love, A., Graham, J., & Lim, S. (2022). Fostering global sport leadership: A partnership between a Korean sport organization and a US university. *Journal of Global Sport Management*, 7(1), 199-225.
- 34) Jarvie, G., Murray, S., & Macdonald, S. (2017). Promoting Scotland, diplomacy and influence through sport. *Scottish Affairs*, 26(1), 1-22.
- 37) Pulleiro Méndez, C. (2020). National recognition and power relations between states and sub-state governments in international sport. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 12(2), 189-205.
- 38) Dubinsky, Y., & Dzikus, L. (2019). Israel's country image in the 2016 Olympic Games. *Place Branding and Public Diplomacy*, 15, 173-184.
- 39) Min, D., & Choi, Y. (2019). Sport cooperation in divided Korea: an overstated role of sport diplomacy in South Korea. *Sport in Society*, 22(8), 1382-1395.

- 40) Murray, S. (2017). Sports diplomacy in the Australian context: Theory into strategy. *Politics & Policy*, 45(5), 841-861.
- 42) Ilevbare, S. I., & McPherson, G. (2022). Understanding COVID-19: A hybrid threat and its impact on sport mega-events. A focus on Japan and the Tokyo 2020 Olympic Games. *Frontiers in sports and active living*, 4.
- 44) Keys, B. (2017). Political protection: The international Olympic committee's UN diplomacy in the 1980s. *The International Journal of the History of Sport*, 34(11), 1161-1178.
- 45) Murray, S. (2013). Introduction: Sports diplomacy. *The Hague Journal of Diplomacy*, 8(3-4), 191-195.
- 46) Skey, M. (2022). Sportswashing: Media headline or analytic concept?. *International Review for the Sociology of Sport*, 10126902221136086.
- 47) Murray, S., Birt, J., & Blakemore, S. (2022). eSports diplomacy: towards a sustainable 'gold rush'. *Sport in Society*, 25(8), 1419-1437.
- 49) Dubinsky, Y. (2022). The Olympic Games, nation branding, and public diplomacy in a post-pandemic world: Reflections on Tokyo 2020 and beyond. *Place Branding and Public Diplomacy*, 1-12.
- 51) Dubinsky, Y. (2022). Sport-tech diplomacy: exploring the intersections between the sport-tech ecosystem, innovation, and diplomacy in Israel. *Place Branding and Public Diplomacy*, 18(2), 169-180.
- 52) Johnson, J. A. (2021). Transcending Taekwondo Competition to Sustain Inter-Korean Sports Diplomacy. *The International Journal of the History of Sport*, 37(12), 1187-1204.

- 53) Blom, L. C., Magat, P. A., & Dichter, H. L. (2020). Grassroots diplomacy through coach education: Americans, Jordanians and Tajiks. *Soccer & Society*, 21(5), 535-550.
- 54) Jackson, S. J., & Dawson, M. C. (2017). IOC-state-corporate nexus: corporate diplomacy and the Olympic coup d'état. *South African Journal for Research in Sport, Physical Education and Recreation*, 39(1: 2), 101-111.
- 55) Philpott, S. (2017). Planet of the Australians: Indigenous athletes and Australian Football's sports diplomacy. *Third World Quarterly*, 38(4), 862-881.
- 56) Eaton, J. (2016). Reconsidering the 1980 Moscow Olympic boycott: american sports diplomacy in East Asian perspective. *Diplomatic History*, 40(5), 845-864.
- 57) Vanc, A. M. (2014). The counter-intuitive value of celebrity athletes as antidiplomats in public diplomacy: Ilie Nastase from Romania and the world of tennis. *Sport in Society*, 17(9), 1187-1203.
- 58) Onyestyák, N. (2010). Boycott, Exclusion or Non-participation? Hungary in the Years of the 1920 and 1984 Olympic Games. *The International Journal of the History of Sport*, 27(11), 1920-1941.
- 59) Wong, D., & Meng-Lewis, Y. (2022). Esports diplomacy—China's soft power building in the digital era. *Managing Sport and Leisure*, 1-23.
- 60) Niedja de Andrade e Silva Forte dos Santos (2021) The Interplay of Soft Power and Sharp Power in Sport Diplomacy: A Conceptual Framework, *Journal of Global Sport Management* 1-19
- 61) Vonnard, P., & Marston, K. T. (2020). Playing Across the 'Halfway Line' on the Fields of International Relations: The Journey from Globalising Sport to Sport Diplomacy. *Contemporary European History*, 29(2), 220-231.

- 63) Krasnoff, L. S. (2019). The up-front legacies of France 2019: changing the face of 'le foot féminin'. *Sport in history*, 39(4), 462-483.
- 64) Pamment, J. (2019). Special issue on sports diplomacy. *Place Branding and Public Diplomacy*, 15, 145-146.
- 65) Kuo, C. (2019). The Heroine of Free China: A New Image of Diplomatic Envoys and the Female Body of the Liangyou Women's National Basketball Team in the 1950s. *The International Journal of the History of Sport*, 36(4-5), 375-387.
- 66) Sbeti, N. (2017). Like a Bridge Over Troubled Adriatic Water: The Complex Relationship between Italian and Yugoslavian Sporting Diplomacy (1945–1954). *The International Journal of the History of Sport*, 34(9), 800-814.
- 67) Li, Y. W. V. (2016). Two Tales of China's Sport Diplomacy: Post-Handover Hong Kong and Macau Special Administrative Regions Compared. *The International Journal of the History of Sport*, 33(11), 1284-1302.
- 68) Guthrie-Shimizu, S. (2013). Japan's sports diplomacy in the early post-Second World War years. *International Area Studies Review*, 16(3), 325-335.
- 69) Yen, C. J. (2013). Sport, Diplomacy, and the Role of an Athlete as Ambassador: Liang-Huan Lu and Golf in Taiwan. *The International Journal of the History of Sport*, 30(9), 1008-1021.
- 70) Garamvölgyi, B., Begović, M., & Dóczy, T. (2021). Sport diplomacy in hybrid regimes: The cases of Hungary and Montenegro. *Journal of Global Sport Management*, 1-18.
- 72) Garamvölgyi, B. & Dóczy, T. (2021). Sport as a tool for public diplomacy in Hungary. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 90(1) 39-49.

- 73) Dubinsky, Y. (2021). People-to-People Sports Diplomacy: "Israel Start-Up Nation" in the 2020 Tour de France. *Journal of Global Sport Management*, 1-21.
- 74) Kuo, C., & Kuo, H. (2020). Sport Diplomacy and Survival: Republic of China Table Tennis Coaches in Latin America during the Cold War. *The International Journal of the History of Sport*, 37(14), 1479-1499.
- 75) AlKhalifa, H. K., & Farello, A. (2021). The soft power of Arab women's football: changing perceptions and building legitimacy through social media. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 13(2), 241-257.
- 76) Ganohariti, R., & Dijkhoorn, E. (2020). Para-and proto-sports diplomacy of contested Territories: CONIFA as a platform for football diplomacy. *The Hague Journal of Diplomacy*, 15(3), 329-354.
- 77) Johnson, J. A., & Lewis, S. (2020). From Individual Heroes to National Performers: The Shift in Taekwondo's Peace Promotion Activities. *Physical Activity Review*, 2(8), 64-71.
- 78) Baker, R. E., Baker, P. H., Atwater, C., & Esherick, C. (2018). U. S. Sport diplomacy in Latin America and the Caribbean: A programme evaluation. *Journal of Sport for Development*, 6(10), 66-80.
- 79) Notaker, H., Scott-Smith, G., & Snyder, D. J. (2016). Sport Diplomacy Forum Introduction. *Diplomatic History*, 40(5), 807-809.
- 83) Kobierecki, M. M. (2023). Sport at the World Expo. Analysis of sports diplomacy at the non-sporting event. *Place Branding and Public Diplomacy*, 1-13.
- 84) Rozenfeld, E., & Podoler, G. (2022). Heritage for identity and as diplomacy: the case of Korean martial arts. *International Journal of Cultural Policy*, 1-16.

86) Parrish, R. (2022). EU Sport Diplomacy: An Idea Whose Time Has Nearly Come. *JCMS: Journal of Common Market Studies*, 60(5), 1511-1528.

87) Na, D., & Dallaire, C. (2022). The diplomatic roles of Korean state-run sport for development programs. *International Review for the Sociology of Sport*, 57(8), 1177-1196.

88) Simon Rofe, J. (2021). Sport Diplomacy and Sport for Development SfD: A Discourse of Challenges and Opportunity. *Journal of Global Sport Management*, 1-16.

89) Dubinsky, Y. (2021). Sports, Brand America and US public diplomacy during the presidency of Donald Trump. *Place Branding and Public Diplomacy*, 1-14.

90) Zhao, C., & Knijnik, J. (2021). Women's Tennis Diplomacy: Australia–China Cultural Relations and Li Na as a Sports Celebrity Diplomat of the Australian Open. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 13(2), 341-358.

91) Blomqvist, T. M., & Hansson, E. (2021). Exchange punches, not bullets: reconciliation through combat sports. *Ido Movement for Culture. Journal of Martial Arts Anthropology*, 21(1), 47-55.

93) Bunck, J. M. (2013). Cuban sports diplomacy in the post-cold war period: international identity versus domestic realities. *The Hague Journal of Diplomacy*, 8(3-4), 235-259.

2. Kategorie článků

3) Nygård, H. M., & Gates, S. (2013). Soft power at home and abroad: Sport diplomacy, politics and peace-building. *International area studies review*, 16(3), 235-243.

- 8) Abel, J. R. (2012). Japan's sporting diplomacy: the 1964 Tokyo olympiad. *The International History Review*, 34(2), 203-220.
- 11) Deos, A. (2014). Sport and relational public diplomacy: the case of New Zealand and Rugby World Cup 2011. *Sport in Society*, 17(9), 1170-1186.
- 14) Cha, V. (2013). The Asian Games and Diplomacy in Asia: Korea–China–Russia. *The International Journal of the History of Sport*, 30(10), 1176-1187.
- 19) Carter, T. F., & Sugden, J. (2012). The USA and sporting diplomacy: Comparing and contrasting the cases of table tennis with China and baseball with Cuba in the 1970s. *International Relations*, 26(1), 101-121.
- 21) Abdi, K., Talebpour, M., Fullerton, J., Ranjkesh, M. J., & Jabbari Nooghabi, H. (2018). Converting sports diplomacy to diplomatic outcomes: Introducing a sports diplomacy model. *International area studies review*, 21(4), 365-381.
- 23) Abdi, K., Talebpour, M., Fullerton, J., Ranjkesh, M. J., & Nooghabi, H. J. (2019). Identifying sports diplomacy resources as soft power tools. *Place Branding and Public Diplomacy*, 15, 147-155.
- 31) Mangan, J. A., Ok, G., & Park, K. (2011). From the destruction of image to the reconstruction of image: a sports mega-event and the resurgence of a nation—the politics of sport exemplified. *The international journal of the history of sport*, 28(16), 2339-2364.
- 33) Connell, J. (2018). Fiji, rugby and the geopolitics of soft power. Shaping national and international identity. *New Zealand Geographer*, 74(2), 92-100.”
- 35) Merkel, U. (2009). Sport, politics and reunification—a comparative analysis of Korea and Germany. *The International Journal of the History of Sport*, 26(3), 406-428.

- 36) Garamvölgyi, B., Bardocz-Bencsik, M., & Dóczy, T. (2022). Mapping the role of grassroots sport in public diplomacy. *Sport in Society*, 25(5), 889-907.
- 43) Won, D., & Chiu, W. (2018). Politics, place and nation: comparing the hosting of sport events in Korea and Taiwan. *Sport in Society*.
- 48) Jung, G. (2013). Sport as a catalyst for cooperation: Why sport dialogue between the two Koreas succeeds in some cases but not in others. *International Area Studies Review*, 16(3), 307-324.
- 50) Kang, Y., & Houlihan, B. (2021). Sport as a diplomatic resource: the case of South Korea, 1970-2017. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 13(1), 45-63.
- 62) Ogunnubi, O. (2019). Soft power and the currency of sports: (Re)imagining South Africa's rising hegemony in Africa. *Global Society*, 33(4), 520-540.
- 71) Wainwright, D. (2021). Athletics, exhibitions and exchanges: American sport diplomacy in Iran, 1955–1959. *The International Journal of the History of Sport*, 38(8), 811-828.
- 80) e Castro, A. S. (2013). South Africa's engagement in sports diplomacy: The successful hosting of the 2010 FIFA World Cup. *The Hague Journal of Diplomacy*, 8(3-4), 197-210.
- 81) Padhi, B. (2011). Sports Diplomacy: South Africa and FIFA 2010. *Insight on Africa*, 3(1), 55-70.
- 82) Dubinsky, Y. (2023). The Olympic Games and Judo Diplomacy: An Exploratory Discussion on Country Image in Tokyo 2020. *Communication & Sport*, 21674795231153663.
- 85) Postlethwaite, V., Jenkin, C., & Sherry, E. (2022). Sport diplomacy: an integrative review. *Sport Management Review*, 1-22.

92) Kobierecki, M. M. (2017). The commonwealth games as an example of bringing states closer through sport. *Physical Culture and Sport. Studies and Research*, 73(1), 36-43.

3. Kategorie článků

26) Kobierecki, M. M., & Strožek, P. (2021). Sports mega-events and shaping the international image of states: How hosting the Olympic Games and FIFA World Cups affects interest in host nations. *International Politics*, 58(1), 49-70.

41) Kobierecki, M. M., & Strožek, P. (2017). Sport as a factor of nation branding: A quantitative approach. *The International Journal of the History of Sport*, 34(7-8), 697-712.